

آزمون غیرحضوری

دوازدهم انسانی

(۱۳۹۸ آذر ماه)

سایت کنکور

Konkur.in
بنیاد علمی آموزشی قلمچی (وقف عام)

دفتر مرکزی: خیابان انقلاب بین صبا و فلسطین پلاک ۹۲۳ - بنیاد علمی آموزشی قلمچی (وقف عام) ۰۲۱-۸۴۵۱

«نمایندگان و دارایی‌های بنیاد علمی آموزشی قلمچی وقف عام است برگزارش دانش و آموزش»

فهرست

۱۳	..... (یاضنی و آمار (۳)):
۱۴	..... (یاضنی و آمار (۲)):
۱۵	..... اقتصاد:
۹	..... علوم و فنون ادبی (۳)):
۱۱	..... علوم و فنون ادبی (۱)):
۱۳	..... عربی، زبان قرآن (۳)):
۱۴	..... تاریخ (۳)):
۱۵	..... جغرافیا (۳)):
۱۶	..... تاریخ (۲)):
۱۷	..... جغرافیا (۲)):
۱۹	..... جامعه‌شناسی (۳)):
۲۱	..... جامعه‌شناسی (۱)):
۲۳	..... فلسفه دوازدهم:
۲۴	..... منطق:
۲۵	..... فلسفه یازدهم:
۲۶	..... وان‌شناسی:
۲۸	..... پاسخ‌نامه:

مدیر گروه	سید محمدعلی مرتضوی
مسئول دفترچه	زهرا دامیار
مسئول دفترچه	مدیر: فاطمه رسولی نسب، مسئول دفترچه: زهره قموشی
حروف‌چین و صفحه‌آرا	لیلا عظیمی
ناظر چاپ	رضا سعدآبادی

بنیاد علمی آموزشی قلم‌چی (وقف عام)

دفتر مرکزی: خیابان انقلاب بین صبا و فلسطین پلاک ۹۲۳ - بنیاد علمی آموزشی قلم‌چی (وقف عام) ۰۶۱-۶۴۶۳

«نمایم دارایی‌ها و درآمدهای بنیاد علمی آموزشی قلم‌چی وقف عام است بر گسترش دانش و آموزش»

شمارش، احتمال، چرخه آمار در حل مسائل
 (گام‌های چرخه آمار در حل مسائل)
 صفحه‌های ۱۳۷

ریاضی و آمار (۳)

۱- با ارقام ۵, ۶, ۷, ۸, ۹ چند عدد سه رقمی مضرب ۵ ساخته می شود؟ (تکرار ارقام مجاز نیست).   ۱۶ (۴)   ۴۰ (۳)   ۲۸ (۲)   ۲۱ (۱)
۲- اگر $P(n) = \binom{n}{5}$ باشد، حاصل عبارت $\binom{n}{2} = P(n-3, 2) + 8$ می تواند باشد؟   ۶۴ (۴)   ۳۶ (۳)   ۵۶ (۲)   ۵ (۱)
۳- مجموعه $A = \{1, 2, 3, 4, 5\}$ چند زیرمجموعه ۳ عضوی دارد؟   ۶۰ (۴)   ۱۰ (۳)   ۲۰ (۲)   ۳۰ (۱)
۴- خانوادهای دارای ۵ فرزند است. پیشامد آنکه چهارمین فرزند، دومین پسر خانواده باشد، دارای چند عضو است؟   ۳ (۴)   ۶ (۳)   ۸ (۲)   ۱۶ (۱)
۵- در یک بازی ۱۶ نفره، به هر شخص یکی از شماره‌های ۳, ۴, ..., ۱۸ را نسبت می‌دهیم. اگر با پرتاب ۳ تاس و مجموع اعداد برآمده، برنده مشخص شود، احتمال برنده شدن شماره ۱۰ کدام است؟ $\frac{1}{6}$ $\frac{1}{8}$ $\frac{5}{18}$ $\frac{7}{18}$ (۱)
۶- هریک از اعداد دورقی که با ارقام ۱, ۴, ۳, ۲, ۱ می‌توان نوشت را روی کارت‌هایی نوشته سپس آنها را با هم مخلوط کرده و یک کارت به تصادف خارج می‌کنیم، چقدر احتمال دارد عدد روی کارت مضرب ۶ باشد؟ (تکرار ارقام مجاز است). $\frac{5}{12}$ (۴) $\frac{1}{4}$ (۳) $\frac{3}{16}$ (۲) $\frac{5}{16}$ (۱)
۷- کدام مورد جزء مراحل گام بحث و نتیجه‌گیری نیست؟   (۱) نقد و بررسی   (۲) ایده‌های جدید   (۳) سازماندهی   (۴) تفسیر نتایج
۸- با توجه به داده‌های ۱۰, ۱۲, ۱۴, ۲۴ کدام نمودار را می‌توان در نظر گرفت؟ (نمودار نشان‌دهنده میانگین و انحراف معیار داده‌ها است).   (۱)   (۲)   (۳)   (۴)
۹- با توجه به داده‌های ۹, ۱۰, ۱۱, ۱۲, ۱۳, ۱۴, ۱۵, ۱۶, ۱۷, ۱۸, ۱۹, ۲۰ اختلاف چارک سوم و اول کدام است؟   ۴ (۴)   ۲ (۳)   ۵ (۲)   ۲/۵ (۱)
۱۰- کدام مورد در ارتباط با گام دوم چرخه آمار در حل مسائل درست نیست؟   (۱) چگونگی نمونه‌گیری   (۲) شیوه تحلیل داده‌ها   (۳) توافق در مورد چگونگی اندازه‌گیری متغیرها   (۴) گزارش معیارها و ارائه نمودارها

تابع
(توابع ثابت، چندضابطه‌ای و همانی)
صفحه‌های ۱۲ تا ۳۳

ریاضی و آمار (۲)

۱۱- در کدام گزینه استدلال قیاس استثنایی به درستی انجام گرفته است؟

(۱) مقدمهٔ ۱: اگر شخصی در امتحان کتبی رانندگی حداقل نمره ۲۶ را کسب کند، آنگاه می‌تواند در آزمون عملی شرکت کند.

مقدمهٔ ۲: علی در آزمون عملی رانندگی شرکت نکرده است.

∴ علی در آزمون کتبی رانندگی نمره کمتر از ۲۶ گرفته است.

(۲) مقدمهٔ ۱: اگر شاخص آبودگی در شهری بالاتر از ۱۵۰ باشد، آنگاه مدارس آن شهر تعطیل می‌شود.

مقدمهٔ ۲: شاخص آبودگی شهر تهران امروز ۱۶۰ است.

∴ مدارس شهر تهران امروز تعطیل شده است.

(۳) مقدمهٔ ۱: اگر کسی از من متنفر باشد، آنگاه پشت سر من حرف می‌زند.

مقدمهٔ ۲: سعید پشت سر من حرف زده است.

∴ سعید از من متنفر است.

(۴) مقدمهٔ ۱: اگر عددی مثبت باشد، آنگاه توان دوم آن عدد مثبت است.

مقدمهٔ ۲: a^2 بزرگتر از صفر است.∴ a عددی مثبت است.

۱۲- ۵ لیوان همانند شکل زیر داریم که یکی از آن‌ها وارونه است. می‌خواهیم همه آن‌ها در حالت درست (رو به بالا) قرار گیرند. ولی مجاز هستیم

تا هر بار دقیقاً دو لیوان را تغییر وضعیت دهیم. با چند بار تغییر وضعیت همه لیوان‌ها رو به بالا قرار می‌گیرند؟

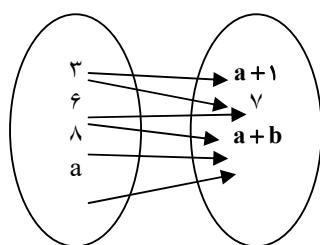

(۱)

(۲)

(۳)

(۴) امکان پذیر نیست.

Konkur.in

۱۳- اگر رابطهٔ پیکانی زیر یک تابع باشد، مقدار b کدام است؟

(۱)

(۲)

-۲ (۳)

۷ (۴)

-۱۴- اگر $f : A \rightarrow B$ تابعی با ضابطه $B = \{a^2 + 1, 5, -b^2\}$ و $A = \{-1, 2, 3\}$ و $f(x) = 2x - 1$ بشد، آن‌گاه $a^2 + b^2$ کدام است؟

۷ (۴)

۵ (۳)

۳ (۲)

۲ (۱)

-۱۵- در تابع $f : A \rightarrow B$ با دامنه $\left\{ -2, -1, 0, 1, \frac{1}{2} \right\}$ ، برد تابع شامل چند عدد حسابی است؟
 $f(x) = 2x^2 - 1$

۱ (۴)

۴ (۳)

۳ (۲)

۲ (۱)

-۱۶- اگر $f = \{(3, 5), (3, a^2 + 1), (2, 2), (a, 1)\}$ یک تابع باشد، در تابع $g(x) = 3x + 9$ ، مقدار $g(a)$ کدام است؟

-۲ (۴)

۲ (۳)

۱۵ (۲)

۳ (۱)

-۱۷- اگر تابع $f = \{(1, 2a - 3b), (5, b - 2), (4, 3)\}$ یک تابع ثابت باشد، حاصل $\frac{a+1}{b}$ کدام است؟

 $\frac{5}{9}$ (۴) $\frac{3}{2}$ (۳)

۲ (۲)

 $\frac{1}{2}$ (۱)

-۱۸- اگر در تابع ثابت f به ازای هر عدد حقیقی داشته باشیم: $f(\frac{x}{2}) \times f(\frac{3}{2}) = \frac{1}{2}f(x) - 3$ ، در این صورت $f(2) \times f(3)$ کدام است؟

۳۶ (۴)

۲۴ (۳)

 $\frac{5}{2}$ (۲)

-۶ (۱)

-۱۹- اگر g تابعی همانی باشد، در این صورت $m+n+p$ کدام است؟
 $g = \{(m-n, 2)(m+p, 6)(p+1, 2)\}$

۹ (۴)

۸ (۳)

۷ (۲)

۶ (۱)

Konkur.in

-۲۰- برد تابع با ضابطه $f(x) = \begin{cases} -x^2 + 3, & x > 1 \\ \frac{3}{2}, & -1 \leq x \leq 1 \\ 2x + 3, & x < -1 \end{cases}$ کدام است؟

 $y \geq \frac{3}{2}$ (۴) $y < 2$ (۳) $y \geq 2$ (۲) $-6 < y \leq 2$ (۱)

نهادهای پولی و مالی (پاتک و پازار سرمایه)
توسعه اقتصادی (رشد، توسعه و پیشرفت)
صفحه‌های ۶۲ تا ۸۴

اقتصاد

۲۱- عبارات کدام گزینه مبین پاسخ صحیح سؤالات زیر است؟

(الف) کدام عامل در طبقه‌بندی اسناد اعتباری درنظر گرفته می‌شود؟

(ب) شرط اصلی در انجام هر مبادله تهاتر کدام است؟

(پ) اگر قیمت کالایی در ابتدای سال ۲۰۰ هزار ریال باشد و در انتهای سال قیمت آن، ۵۰ هزار ریال افزایش یابد، به این معناست که ...
ت) کدام گزینه از ویژگی‌های بازار بورس کالا نیست؟

(۱) (الف) قابلیت انتقال یا عدم انتقال آن‌ها، ب) داشتن کالایی با ارزش، پ) طی این سال، ۲۰ درصد تورم در قیمت این کالا داشته‌ایم. ت) این گونه بازارها را به نام کالایی که در آن‌ها معامله می‌شود، نام‌گذاری می‌کنند.

(۲) (الف) زمان بازپرداخت اسناد، ب) تمایل هم‌زمان طرفین به مبادله، پ) طی این سال، ۲۵ درصد تورم در قیمت این کالا داشته‌ایم. ت) در بورس‌های کالا بیشتر کالاهای واسطه‌ای و مواد خام و اولیه و برخی مواد شیمیایی مورد معامله قرار می‌گیرد.

(۳) (الف) قابلیت انتقال یا عدم انتقال آن‌ها، ب) داشتن کالایی با ارزش، پ) طی این سال، ۲۰ درصد تورم در قیمت این کالا داشته‌ایم. ت) بورس کالا محل مبادله کالاهاست.

(۴) (الف) زمان بازپرداخت اسناد، ب) تمایل هم‌زمان طرفین به مبادله، پ) طی این سال، ۲۵ درصد تورم در قیمت این کالا داشته‌ایم. ت) بورس کالا محل مبادله کالاهاست.

۲۲- در کدام گزینه بترتیب صحت یا نادرستی عبارات زیر به درستی مشخص شده است؟

- مهمترین نوع اسناد اعتباری بلندمدت اوراق مشارک است که دارای سود قطعی در فواصل زمانی معین است.

- مضاربه از عقود اسلامی است که طبق آن بانک زمین مشخصی را برای مدت معین در اختیار طرف دیگر قرار می‌دهد تا در آن کشاورزی کند و نهایتاً سود حاصل بین آن‌ها تقسیم شود.

- بانک‌های سرمایه‌گذاری واسطه و وکیل سپرده‌گذاران برای سرمایه‌گذاری و مشارکت در زمینه تولید هستند.

- اسناد اعتباری کوتاه‌مدت، همانند پول نقد در معاملات مختلف مورد استفاده قرار می‌گیرند و به محض ظهرنویسی قابل انتقال می‌گردند.

(۱) غ - ص - غ - غ   (۲) غ - غ - ص - غ   (۳) ص - غ - ص - غ   (۴) غ - ص - غ - ص

۲۳- کدام عبارت در مورد انواع بانک‌ها درست نمی‌باشد؟

(۱) بانک ایران و اروپا از نمونه بانک‌های سرمایه‌گذاری است که به منظور سرمایه‌گذاری در زمینه تولید فعالیت می‌کند و همچنین می‌تواند شرکت‌ها و واحدهای تولیدی تأسیس کند.

(۲) بانک‌ها عمدتاً یکسان‌اند و فعالیت‌های مشترکی را بر عهده دارند و بانک مرکزی تمام فعالیت‌های پولی و بانکی آن‌ها را تحت کنترل و نظرارت دارد.

(۳) بانک‌های تخصصی مثل بانک توسعه صادرات فقط به فعالان عرصه خاصی از اقتصاد خدمات ارائه می‌کنند نه به همه مردم.

(۴) بانک توسعه‌ای، صندوقی عمدتاً دولتی برای توسعه مناطق محروم و تأمین مالی طرح‌های عمرانی توسعه‌ای است.

۲۴- در رابطه با پیدایش بانک چند مورد از موارد زیر نادرست است؟

(الف) با جریان یافتن پول‌های کاغذی و اعتبار و اعتماد به آن‌ها، کم‌کم مؤسسات مالی روی کار آمدند که کار اصلی آن‌ها حفظ و تأمین امنیت پول و آسانسازی نقل و انتقال آن از شهری به شهر دیگر بود.

(ب) با گسترش تجارت، مدیران مؤسسات پولی که ابتدا صرافی و سپس بانک نامیده می‌شدند، متوجه دو نکته مهم شدند: ۱- گاهی برخی از صرافان و بازرگانان نمی‌توانستند مبالغی را که طبق رسید، موظف به پرداخت آن‌ها بودند به صاحبانشان برگردانند، ۲- در برخی موارد با مراجعة تعدادی از افراد به مؤسسه برای دریافت پول خود، موجودی صندوق به صفر می‌رسید.

(ج) در مؤسسه‌های مالی که مالک پول‌های راکد صرافان دیندار بودند، پول‌های راکد را قرض مردم به خود می‌دانستند و بنابراین پول‌های راکد را وام می‌دادند و در مقابل مبالغی اخافه بر وام دریافت می‌کردند.

(د) در جوامع غیردینی صاحبان مؤسسات پولی اگر پول‌های راکد را با اجازه صاحبان اصلی و از سوی آن‌ها به کار می‌گرفتند، صرفاً واسطه و وکیل بودند و سود اقتصادی به صاحب اصلی پول تعلق داشت و مؤسسه فقط حق الوکالة خود را برمی‌داشت.

(ه) مؤسسات یا بانک‌ها علاوه بر خدمات نقل و انتقال و محافظت از پول، به اعطای وام و تأمین اعتبار نیز پرداختند.

(۱) ۴   (۲) ۳   (۳) ۲   (۴) ۱

۲۵- موارد کدام گزینه جاهای خالی عبارات زیر را به درستی تکمیل می‌کند؟

(الف) از جمله دلایل ایجاد بازار سرمایه آن است که مردم ... و صاحبان واحدهای تولیدی نیز برای گسترش دادن فعالیتهای خود به ... نیاز دارند.

(ب) در گذشته راه تأمین منابع مالی مواردی چون ... بود که به تدریج شیوه‌های مناسب‌تری ابداع شد و آن ... بود.

(ج) تنها شرکت‌های سهامی ... می‌توانند سهام خود را در بورس عرضه کنند.

(د) تهیه دستورالعمل اجرایی و مقررات ناظر بر انتشار اوراق مشارکت در ایران بر عهده ... است. این اوراق ... مانند سهام در بازار سرمایه خرید و فروش شود.

(۱) الف) سرمایه‌هایی دارند که به دنبال سود مناسب از آن‌ها هستند - پس انداز اشخاص، ب) بانک‌ها - حذف نقش واسطه‌ای بانک‌ها، ج) خاص، د) دولت - نمی‌تواند

(۲) الف) به تنهایی امکانات و تخصص و توان لازم برای ایجاد واحدهای تولیدی را ندارند - منابع مالی، ب) مال به دست آمده از ارث - حذف نقش واسطه‌ای بانک‌ها، ج) خاص، د) بانک مرکزی - می‌تواند

(۳) الف) سرمایه‌هایی دارند که به دنبال سود مناسب از آن‌ها هستند - منابع مالی، ب) بانک‌ها - تأمین مالی از طریق صدور اوراق بهادر، ج) عام، د) بانک مرکزی - می‌تواند

(۴) الف) به تنهایی امکانات و تخصص و توان لازم برای ایجاد واحدهای تولیدی را ندارند - پس انداز اشخاص، ب) مال به دست آمده از ارث - تأمین مالی از طریق صدور اوراق بهادر، ج) عام، د) دولت - نمی‌تواند

۲۶- کدام گزینه مبین پاسخ صحیح سوالات زیر است؟

(الف) چرا در تاریخ آینده روی چک غیرقانونی است؟

(ب) فعالیتهای بازار سرمایه چگونه می‌تواند به ترتیب منجر به افزایش سرمایه‌گذاری در جامعه و کاهش نرخ تورم شود؟

(۱) الف) زیرا چک سند بهادر بدون تاریخ است. ب) از طریق برقراری ارتباط بین عرضه‌کنندگان و تقاضاکنندگان سرمایه - با بررسی و شفاف‌سازی اطلاعات مالی شرکت‌ها و قیمت‌گذاری سهام و اوراق بهادر

(۲) الف) زیرا چک سند بهادر بدون تاریخ است. ب) از طریق جذب و به کار انداختن سرمایه‌های راکد - با تشویق مردم به پس‌انداز و به کارگیری پس‌اندازها در فعالیتهای مفید اقتصادی

(۳) الف) زیرا چک جزء استناد اعتباری است. ب) از طریق جذب و به کار انداختن سرمایه‌های راکد - با برقراری ارتباط بین عرضه‌کنندگان و تقاضاکنندگان سرمایه

(۴) الف) زیرا چک جزء استناد اعتباری است. ب) با تشویق مردم به پس‌انداز و به کارگیری پس‌اندازها در فعالیتهای مفید اقتصادی - فراهم آوردن سرمایه‌های لازم برای اجرای پروژه‌های بزرگ دولتی و خصوصی

۲۷- جدول زیر مبین شاخص‌های توسعه چهار کشور مختلف می‌باشد؛ با توجه به اطلاعات جدول:

(الف) به ترتیب در کدام کشور شاخص رشد با شاخص توسعه هماهنگ است و در کدام کشور این هماهنگی دیده نمی‌شود؟

(ب) «نرخ مرگ و میر نوزادان در موزامبیک»، «تولید ناخالص داخلی سرانه نروز» و «نرخ باسوسادی بزرگسالان در ایران» به ترتیب از راست به چپ کدام است؟

(ج) امید به زندگی در چین تقریباً چند سال از امید به زندگی در موزامبیک بیشتر است؟

ردیف	کشورها	شاخص‌ها	نرخ مرگ و میر نوزادان (در هر هزار تولد)	امید به زندگی (سال)	نرخ باسوسادی بزرگسالان (به درصد)	تولید ناخالص داخلی سرانه (به دلار PPP ثابت سال ۲۰۱۱)
۱	موزامبیک	...	۰۰۰	۵۰/۶	۱۰۷۰	
۲	نروژ	۲/۳	۸۱/۶	۱۰۰	۰۰۰	
۳	ایران	۱۴/۴	۷۵/۴	۰۰۰	۱۵۰۹۰	
۴	چین	۱۰/۹	۰۰۰	۹۵/۱	۱۱۵۲۵	

(۱) الف) ایران - موزامبیک، ب) ۱/۱ - ۶۵/۴ - ۶۲۴۴۸ - ۸۳/۴ - ۶۲۴۴۸ - ۲۱ سال

(۲) الف) موزامبیک - چین، ب) ۵/۱ - ۶۱/۵ - ۶۲۴۴۸ - ۸۴/۳ - ۶۲۴۴۸ - ۲۰ سال

(۳) الف) نروژ - ایران، ب) ۱/۱ - ۶۵/۱ - ۶۴۴۲۸ - ۸۴/۳ - ۶۴۴۲۸ - ۲۱ سال

(۴) الف) ایران - چین، ب) ۵/۱ - ۶۱/۵ - ۶۴۲۴۸ - ۸۳/۴ - ۶۴۲۴۸ - ۲۰ سال

۲۸- جدول فرضی زیر نمایانگر مقدار کالا و قیمت آنها در سه سال متولی ۹۴، ۹۵ و ۹۶ می‌باشد.

طبق اطلاعات مندرج در جدول (با فرض اینکه سال ۹۴ به عنوان سال پایه در نظر گرفته می‌شود)، کدام گزینه پاسخ صحیح پرسش‌های زیر است؟

سال ۹۶	سال ۹۵		سال ۹۴		کالا
قیمت	مقدار تولید	قیمت	مقدار تولید	قیمت	
از قرار هر بشکه ۴۰ تومان	۱۵۰۰	از قرار هر بشکه ۳۵ تومان	۱۰۰۰	از قرار هر بشکه ۳۰ تومان	۱۰۰۰
از قرار هر تخته ۳۵ تومان	۲۰۰۰	از قرار هر تخته ۲۵ تومان	۱۵۰۰	از قرار هر تخته ۲۰ تومان	۱۰۰۰

(الف) میزان افزایش تولید کل جامعه ناشی از افزایش مقدار تولید در سال ۹۵ چند تومان است؟

(ب) کدام گزینه در خصوص سال ۹۶ صحیح است؟

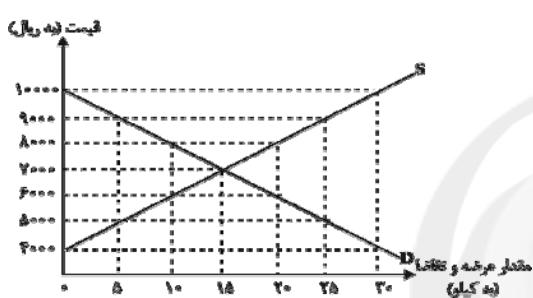
(۱) (الف)، (ب) از ۸۰,۰۰۰ تومان افزایش تولید کل در سال ۹۶ نسبت به سال پایه، ۳۰,۰۰۰ تومان آن ناشی از افزایش مقدار تولید است.

(۲) (الف)، (ب) از ۸۰,۰۰۰ تومان افزایش تولید کل در سال ۹۶ نسبت به سال پایه، ۴۵,۰۰۰ تومان آن ناشی از افزایش مقدار تولید است.

(۳) (الف)، (ب) از ۷۰,۰۰۰ تومان افزایش تولید کل در سال ۹۶ نسبت به سال پایه، ۳۵,۰۰۰ تومان آن ناشی از افزایش مقدار تولید است.

(۴) (الف)، (ب) از ۷۰,۰۰۰ تومان افزایش تولید کل در سال ۹۶ نسبت به سال پایه، ۴۵,۰۰۰ تومان آن ناشی از افزایش مقدار تولید است.

۲۹- نمودار زیر، بیانگر مقادیر عرضه و تقاضای یک کالا در قیمت‌های مختلف است، با توجه به آن:

(الف) در قیمت: ۱۰,۰۰۰ ریال، کمبود تقاضا نسبت به مقدار تقاضای تعادلی چقدر است؟

(ب) در قیمت: ۶,۰۰۰ ریال و ۹,۰۰۰ ریال، به ترتیب مقدار مازاد تقاضا و کمبود تقاضا چقدر است؟

(ج) در کدام سطح از قیمت و مقدار، دریافتی تولیدکننده به حداقل می‌رسد و مقدار آن کدام است؟

(د) کدام عامل موجب از بین رفتن فاصله بین عرضه و تقاضا و هماهنگی رفتار اقتصادی تولیدکننده و مصرفکننده می‌شود؟

(۱) (الف)، (ب) ۱۵ - ۲۰، (ج) ۱۰ - ۱۵ و (د) ۳۰ - ۴۵، (۵) افزایش قیمت از ۶,۰۰۰ ریال به ۷,۰۰۰ ریال

(۲) (الف)، (ب) ۱۵ - ۲۰، (ج) ۱۵ - ۲۰ و (د) ۱۰,۵ - ۱۰,۵، (۵) کاهش قیمت از ۸,۰۰۰ ریال به ۷,۰۰۰ ریال

(۳) (الف)، (ب) ۱۰ - ۱۵ و (ج) ۲۰ - ۱۰، (د) افزایش قیمت از ۶,۰۰۰ ریال به ۷,۰۰۰ ریال

(۴) (الف)، (ب) ۲۰ - ۳۰، (ج) ۱۰ - ۲۰ و (د) ۳۰ - ۳۰، (۵) کاهش قیمت از ۸,۰۰۰ ریال به ۷,۰۰۰ ریال

۳۰- عبارات کدام گزینه مبنی پاسخ درست پرسش‌های زیر است؟

(الف) کدام‌یک از گزینه‌های زیر در مورد تأثیر بورس بر اقتصاد جامعه نادرست است؟

(ب) اولین کاری که برای سرمایه‌گذاری در بورس باید انجام داد، چیست؟

(ج) بانک‌های مشترکی که با کشورها تأسیس می‌شوند (مثل بانک ایران و اروپا) جزء کدام‌یک از انواع بانک‌ها به شمار می‌روند؟

(د) تعریف کدام‌یک از عقود اسلامی در برایر آن نادرست است؟

(۱) (الف) با بررسی و شفافسازی اطلاعات مالی شرکت‌ها، قیمت‌گذاری سهام و اوراق بهادار تا حدودی از نوسان شدید قیمت‌ها جلوگیری می‌کند. (ب) خرید سهام، (ج) بانک سرمایه‌گذاری، (د) مساقات: قراردادی است بین صاحب باغ و دیگری که به‌ازای دریافت مقداری از محصول، کار نگهداری از باغ و برداشت را انجام می‌دهد.

(۲) (الف) از طریق جذب و به کار اندختن سرمایه‌های راکد، در کاهش نرخ تورم مؤثر است. (ب) گرفتن «شناسة معاملاتی»، (ج) بانک سرمایه‌گذاری، (د) معاملات سلف: بانک محصولات تولیدی ایندۀ بنگاه‌ها را پیش فروش می‌کند.

(۳) (الف) با تشویق مردم به پسانداز، سرمایه‌های لازم اجرای پروژه‌های بزرگ دولتی و خصوصی را فراهم می‌آورد. (ب) گرفتن «شناسة معاملاتی»، (ج) بانک توسعه‌ای، (د) جعاله: طبق این قرارداد، بانک‌ها می‌توانند اسناد و اوراق تجاری متعلق به واحدهای تولیدی، بازرگانی و خدماتی را تنزیل کنند.

(۴) (الف) بین عرضه‌کنندگان و تقاضاکنندگان سرمایه ارتباط برقرار، و معاملات بازار سرمایه را تنظیم می‌کند. (ب) خرید سهام، (ج) بانک توسعه‌ای، (د) مشارکت مدنی: قراردادی بازرگانی است که به موجب آن دو یا چند شخص حقیقی یا حقوقی، سرمایه‌نقدی یا جنسی خود را به شکل مشاع و به منظور ایجاد سود، درهم می‌آمیزند.

علوم و فنون ادبی (۳)

فصل پنجم
فصل دوم
سپکشناصی قرن های دوازدهم و سیزدهم
(دوره پارکشت و پیداری)
اشتیارات شاعری (۱)؛ پیانی
صفحه‌های ۱۰ تا ۲۶

۳۱- موارد کدام گزینه درباره موضوع‌ها و حوزه‌های ادبی موجود در نشر مشروطه و نمونه‌های آن نادرست است؟

الف) مجله بهار که نشریه‌ای ادبی محسوب می‌شد، در سال‌های مشروطه به وسیله ملک‌الشیرازی بهار منتشر شد.

ب) از میان رمان‌نویسان این دوره می‌توان به محمدباقر میرزا خسروی، نویسنده رمان شمس و طغرا اشاره کرد.

پ) سرگذشت حاجی‌بابای اصفهانی از مهم‌ترین آثار ترجمه شده در این دوره است.

ت) روزنامه صور اسرافیل با مدیریت میرزا جهانگیرخان و روزنامه نسیم شمال با مدیریت و نویسنده‌گی سید اشرف‌الدین گیلانی از روزنامه‌های مهم این دوره‌اند.

ث) در این عصر، نوشن رمان تاریخی و اجتماعی سطحی در قیاس با روزنامه‌نویسی دردرس کمتری داشت.

ج) ترجمه آثار اروپایی در ایران با ایجاد چاپخانه در زمان فتحعلی‌شاه آغاز شد.

چ) تنها نمونه ادبیات نمایشی این دوره، سه نمایش‌نامه کوتاه، اثر میرزا حسن خان بدیع است.

ح) دانشکده و نوبهار، نام دو مجله بود که در این دوره به چاپ می‌رسید.

۴) پ - ح

۳) ت - ج

۲) ب - ث

۱) الف - ج

۳۲- در کدام گزینه ویژگی‌های نظر قائم مقام فراهانی موجود است؟

۱) یکی را روضه جنابی دادن جانی است، یکی را نعمت خلدی بهای قطره خونی. قومی به مایه بدل جان، دولت حُسن مآل گیرند. برخی به جایت خراج دیوان، تنقم نعیم رضوان یابند.

۲) و نقد منثورات را سکّه قبول ملوک و اکابر می‌نهادم تا به قدر وسع این دو کریمه را در حجر ت Shirی و تربیت چنان برآورم که راغبان و خاطبان را به خطبتشان بواست رغبت با دید آمد.

۳) این‌ها همه از سرائر مملکت است. این‌ها تمام حرف‌هایی است که همه‌جا نمی‌توان گفت. من ریشم را که توی آسیاب سفید نکرده‌ام، تو آسوده باش. هیچ وقت از این حرف‌ها نخواهم نوشت.

۴) اگرچه دردرس می‌دهم اما چه می‌توان کرد؛ نشخوار آدمیزاد حرف است. ما یک رفیق داریم اسمش دمدمی است. بیشتر از یک‌سال موى دماغ ما شده بود.

۳۳- کدام بیت بر وزن «مفعولٌ فاعلاتٌ مفاعیلٌ فاعلن» سروده نشده است؟

۱) دوشم ز بلبلی چه خوش آمد که می‌سرود / گل گوش پهن کرده ز شاخ درخت خویش

۲) با تو پیوستم و از غیر تو ببرید دلم / آشنای تو ندارد سر بیگانه و خویش

۳) ما آزموده‌ایم در این شهر بخت خویش / بیرون کشید باید از این ورطه رخت خویش

۴) ای حافظ ار مراد میسر شدی مدام / جمشید نیز دور نماندی ر تخت خویش

۳۴- نشانه‌های هجایی کدام بیت به صورت زیر است؟

«--UU--U-U--UU--»

۱) تا تو به خاطر منی کس نگذشت بر دلم / مثل تو کیست در جهان تا ز تو مهر بگسلم

۲) ای نفس خرم باد صبا / از بر بار آمده‌ای مرحبا

۳) زنده شود هر که پیش دوست بمیرد / مرده دل است آن که هیچ دوست نگیرد

۴) سروی چو تو می‌باید تا باغ بیاراید / ور در همه باستان سروی نبود شاید

۳۵- در کدام گزینه حذف همزه صورت نگرفته است؟

۱) غرور حست اجازت مگر نداد ای گل / که پرسشی نکنی عندلیب شیدا را

۲) همت طلب از باطن پیران سحرخیز / زیرا که یکی را ز دو عالم طلبیدند

۳) بتی این کاه را چون کوه سنگین می‌کند آن گاه / چه آتش‌ها که در این کوه برپا می‌کنم هر شب

۴) سیل خون از جگر آرید سوی بام دماغ / ناودان مژه را راه گذر بگشایید

۳۶- در هیچ یک از گزینه‌های زیر حذف همزه وجود ندارد، به جز بیت گزینه ...

۱) بر خاک چو نام او نویسم / هر پاره خاک حور و حوراست

۲) پهرين هر کشته او جان ايد گرن بود / جان سپردن بر عاشق ز چه آسان شده است

۳) امروز در جمال تو خود لطف دیگر است / امروز هرچه عاشق شیدا کند سزاست

۴) سیب را بو کرد موسی جان بداد / باز جو آن بو ز سیستان کیست؟

۳۷- در کدام گزینه شاعر از اختیار زبانی «تغییر کمیت صوت» استفاده نکرده است؟

۱) در معرفت بر کسانی است باز / که درهاست بر روی ایشان فراز

۲) پدر گفتش اندر شب تیره زنگ / چه دانی که گوهر کدام است و سنگ؟

۳) شنیدم که مغوروی از کبر، مست / در خانه بر روی سائل ببست

۴) دست بر هر کجا نهی جان است / دست بر جان نهادن آسان نیست

۳۸- در کدام ایيات زیر تغییر کمیت صوت بلند رخ داده است؟

الف) تو نه مرد گل بستان امیدی سعدی / که به پهلو نتوانی به سر خار برفت

ب) چه دل‌ها بردي ای ساقی به ساق فتنه‌انگيزت / درینما بوسه چندی بر زنخدان دلاویزت

ج) دست من گیر که بیچارگی از حد بگذشت / سر من دار که در پای تو ریزم جان را

د) هر که سودای تو دارد چه غم از هر دو جهانش / نگران تو چه اندیشه و بیم از دگرانش

ه) ای کودک خوب روی حیران / در وصف شمایلت سخنان

۴) د - ه

۳) ج - د

۲) ب - ج

۱) الف - ب

۳۹- نوع اختیار زبانی به کار رفته در بیت ... متفاوت است.

۱) قافله شب چه شنیدی ز صبح / مرغ سلیمان چه خبر از سی؟

۲) گو رمقی بیش نماند از ضعیف / چند کند صورت بی جان بقا؟

۳) بر سر خشم است هنوز آن حریف / یا سخنی می‌رود اندر رضا؟

۴) هر سحر از عشق دمی می‌زنم / روز دگر می‌شنوم برملا

۴۰- در کدام بیت اختیار شاعری زبانی وجود ندارد؟

۱) چو سرو اگر بخرامی دمی به گلزاری / خورد ز غیرت روی تو هر گلی خاری

۲) ز کفر زلف تو هر حلقه‌ای و آشوبی / ز سحر چشم تو هر گوشه‌ای و بیماری

۳) مرو چو بخت من ای چشم مست یار به خواب / که در بی است ز هر سوی آه بیداری

۴) نثار خاک رهت نقد جان من هر چند / که نیست نقد روان را بر تو مقداری

فصل چهارم
زیبایی‌شناسی (بدین معنی)
(درس‌های ۱۵ تا ۲۰)
صفحه‌های ۳۱ تا ۳۶

علوم و فنون ادبی (۱)

۴۱- در همه گزینه‌ها به جز ... هر دو آرایه «واج‌آرایی و تکرار» وجود دارد.

۱) ای خسرو سلطان من سلطان سلطان من / ای آتشی انداخته در جان زیرکسار من

۲) چون که نورافشان کنی در گاه بخشش روح را / خود چه پا دارد در آن دم رونق اعمال‌ها

۳) ناز و مستی دلبران بر عاشقان زیبا بود / ناز را با مستی اندر دلبری دمساز کن

۴) دلکی هست مرا وین همه دلبر در پیش / نتوان دادن یک دل، به هزاران دلبر

۴۲- در همه گزینه‌ها به جز گزینه ... جناس ناهمسان اختلافی و افزایشی وجود دارد.

۱) جوهر نمی‌نمود ز زنگار نام و ننگ / شمشیر ما که تا به کنون در نیام بود

۲) صبر و طاقت برنمی‌آید به کوه درد و غم / قاف را عنقا چه سان در زیر پر پنهان کند

۳) در سر زلف بار دل بندیم / تا به روز آید آخر این شب تار

۴) چو شاه آن ماه سیم‌اندام را دید / به گرد ماه مشکین دام را دید

۴۳- نوع آرایه «سجع» در کدام گزینه با سایر گزینه‌ها متفاوت است؟

۱) خطیبی کریده‌الصوت خود را خوش‌آواز پنداشتی و فریاد بیهده برداشتی.

۲) دون است و بی‌سپاس و سفله و ناحق‌شناس که به اندک تغییر حال از مخدوم قدیم برگردد و حقوق نعمت سال‌ها درنورد.

۳) رفیق این سخن بشنید و بهم برآمد و سخن‌های رنجش‌آمیز گفتن گرفت: کین چه عقل و کفایت است و فهم و درایت؟

۴) نشنیده‌ای که گویند: «خانه دوستان بروب و در دشمنان مکوب.»

۴۴- آرایه‌های ذکر شده در برابر همه گزینه‌ها نادرست است به جز ...

۱) صید بیابان سر از کمند پیچید / ما همه پیچیده در کمند تو عمدا (استعاره - جناس)

۲) سحرگهان چو ز خواب خمار برخیزی / خیال بنگ و نشاط شراب خوش باشد (تشبیه - واج‌آرایی)

۳) نه مهر است این که اندبهار میغ است / نه هجر است این که زهراً لوده تیغ است (ترصیع - تکرار)

۴) دل مردان کنی بر نیکوان سرد / رخ شیران کنی بر آهوان زرد (مجاز - موازنه)

۴۵- ترتیب توالی ابیات به لحاظ دارا بودن آرایه‌های «تشبیه - موازنه - جناس - اشتقاد - کنایه» در کدام بیت آمده است؟

الف) پژمرده شد ز تیر تو جان مخالفان / چونان که لاله پژمرد از باد ماه تیر

ب) با روی چون گلنارش از برگ سمن بازآمد / با زلف عنبر بارش از مشک ختن بازآمدم

پ) پروانه‌صفت سوختم از آتش عشقتم / بگذشت ز سر آب و ز پیمان نگذشتم

ت) بی‌شخص تو ای شخص تو آسایش گیتی / بی‌روی تو ای روی تو آرایش دنیا

ث) من بند دهانت برگشایم / ور بگشایند بندم از بند

۱) ت - ب - ث - پ - الف

۲) پ - ت - ث - ب - الف

۳) پ - ث - الف - ت - ب

۴۶- در کدام گزینه، آرایه ترصیع دیده نمی‌شود؟

۱) مهر ار نبود چو مهر تابد / ابر ار نبود چو ابر بارد

۲) خواست پریدن چمن از نازکی / خواست چکیدن سمن از نازکی

۳) ز هر شهری سپهداری و شاهی / ز هر مرزی پریروی و ماهی

۴) بپویید و آن توشه ره کنید / بکوشید تا رنج کوته کنید

۴۷- در کدام گزینه، هر دو نوع جناس همسان و ناهمسان، وجود دارد؟

۱) آن که خورشید بلا بر سر او تیغ زدست / گستران بر سر او سایه احسان و رضا

۲) این چه فریاد است و افغان در دلم / گوش جانم کرد از غوغای دل

۳) از بر و بحر بگذر و بر کوه قاف رو / بر خشک و بر تری منشین زین دو برتری

۴) چو بر خشک و تر آب و آتش براندی / به خواه آب خشک آتش تر گرفته

۴۸- چنانچه ابیات زیر را به ترتیب داشتن آرایه‌های «جناس، تکرار، موازنه و واج آرایی» مرتب کنیم، کدام گزینه درست است؟

الف) دل با خیال آن که سیاهان مبارک اند / سودای زلف و خال نگاران به جد گرفت

ب) تا بدان طرء طرار گرفتار شدیم / داخل حلقه‌نشینان شب تار شدیم

پ) آن سو مرو این سو بیا ای گلبن خندان من / ای عقل عقل عقل من ای جان جان جان من

ت) همچو اسکندری به یمن بقا / همچو پیغمبری به حسن خصال

۱) الف - پ - ب - ت
۲) ب - الف - پ - ت

۳) ب - الف - ت - پ
۴) الف - پ - ت - ب

۴۹- آرایه‌های مذکور در مقابل کدام بیت صحیح است؟

۱) ز روی راستی با تو ندارد سرو مانندی / که گر در بستان آبی، بمیرد پیش رخسار (جناس - تکرار)

۲) هم امروز از جهان دیدن فربوندم دو بینایی / اگر دانم که فردا من نخواهم دید دیدارت (استعاره - اشتقاد)

۳) نیامد وقت آن کز من بخواهی عذر آزارت؟ / دلم را شربتی سازی ز لعل چاشنی دارت؟ (ترصیع - مجاز)

۴) سرم را می‌کنی پر شور و بر دل می‌نهی منت / دلم را می‌کشی در خون و بر جان می‌نهی بارت (سجع - موازنه)

۵۰- شاعر در کدام بیت، از آرایه «اشتقاق» بهره نبرده است؟

۱) دور شدی، دیر مکش، بر مچشان زهر و مچش / ای همه شغلی به تو خوش، با همه اشغال بیا

۲) به نام ایزد، چه فرخ فالم امروز / که دیدم طلعت فرخنده‌فالت

۳) ای مدعی، گر پای ما در بند بینی شکر کن / تا تو نپنداری کسی زین جا شکاری می‌برد

۴) یک عمر گریه کردم ای آسمان روا نیست / دردانه‌ام ز چشم گریان من بیفتند

عربی زبان قرآن (۳)

من الأشعار المتنسوبة إلى الإمام علي^(ع)،
الوجهة التأفيغُ والوجهة المفتخر
صفحةٌ هاتِي (ت)
١٤٣

■ عيّن الأصحّ والأدقّ في الجواب للترجمة: (٥١ - ٥٣)

٥١- «يَا أَيُّهَا الرَّسُولُ لَا يَحْرُكْ الَّذِينَ يُسَارِعُونَ فِي الْكُفْرِ»: ای پیامبر! ....

- ۱) «قالَ أخِي: كُلَّ يَوْمٍ لَا يُعَصِّي اللَّهَ فِيهِ فَهُوَ يَوْمٌ عِيدٌ»: برادرم گفت: هر روزی که در آن نافرمانی خدا را نکند، همان روز، روز عید است!

۲) «بعد اختراع دینامیت کثُرت أدوات القتل و إزدادت الحروب!»: پس از اختراع دینامیت، ابرازهای کشتار بسیار شدند و جنگ‌ها را افزایش دادند!

۳) «تَالَّمَ أَخَدُ أَصْدِقَائِي كَثِيرًا عَنْدَمَا سَمِعَ خَبْرَ مَوْتِ أَخِيهِ الْأَخْرَى»: یکی از دوستان من بسیار متأثر شد هنگامی که خبر مرگ آخرین برادر خود را شنید!

٥٤- عِيْنُ الْخَطَأِ حَسْبَ التَّوْضِيْحَاتِ:

- (١) سَهْلَتْ ٢ سَهْلَتْ ٣ سَهْلَتْ ٤ سَهْلَوْا

١) المنجم مجرى للماء وإن كان ضيقاً أو واسعاً
 ٢) الطن وزن للأشياء الثقيلة يعادل ألف كيلوغرام!
 ٣) خيبة الأمل هي أن يفقد الشخص رجاءه في عمله!
 ٤) تطوير الشيء هو تعديله وتحسينه إلى ما هو أفضل!

٥٥- عين الكلمة المناسبة للفراغ: «قد استفاد الإنسان من المادة الجديدة و... أعماله الصعبة في حفري الأفاق وإنشاء الطرق!»

^{٥٦}- «لَا فَقْرَ أَشَدُّ مِنَ الْجَهْلِ!»؛ عِنْ الْأَنْسَابِ لِلْمَفْهُومِ:

- ١) الناس موتى و أهل العلم أحياه!
٢) إنّ الجهل أضلّم داء للإنسان!
٣) كلُّ الشروق مصدرها الجهل!
٤) الاعجاب بالنفس من علامات الجهل!

^{٥٧}- عين الصحيح في التحليل الصرفِي أو المَحْلِّي الإعرابي: «وَإِذَا فَرِيَ الْقُرْآنَ فَاسْتَمِعُوا لَهُ وَأَنْصِتُوا لِعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ»

- (١) القرآن: اسمٌ مفرد مذكرٌ - معرفةٌ / نائب الفاعل و مرفوع بالآلف
  - (٢) استمعوا: فعل أمرٍ - جمع مذكرٌ مخاطبٌ - مزيد ثلاثيٌ من باب استفال
  - (٣) أنسِتو: فعل أمرٍ - جمع مذكرٌ مخاطبٌ - مجرّد ثلاثيٌ - مبنيٌ
  - (٤) ترخّمُون: فعل مضارعٍ - مجرّد ثلاثيٌ - مجهولٌ / خبرٌ «لعل» و مبنيٌ

- (٣) لكل اختراع علمي وابتكار في التقنية وجهان! (مبتدأ)
 (٤) هل تعلّم البيوميجوائز لمن هو أهل بذلك! (مفهول)
 (٥) ثانية زنايا في كلية التربية منفذ الشّفاعة

٨٩ **النافذة الحنة**: «لا»

- ١) لا تُشْرِك بالله، إِنَّ الشَّرَكَ أَظْلَمُ عَظِيمًا!
 ٢) تَلَكَ الْلَّيْلَةُ فَهُمْتَ بِأَنَّ لَا نَجْمَ فِي السَّمَاءِ!
 ٣) يَخْرُجُ الطَّلَّابُ مِنْ هَذَا الْبَابِ لَا مِنْ ذَلِكَ الْبَابِ!
 ٤) قَالَتِ الْأُمُّ لِبَنْتِهَا: لَا أَغْلِمُ كُلَّ مَا تَسَائِلُنِي مَنِّي!
 ٥) عَ..... أَكْمَلَ الْعَبَارَةَ حَتَّى تَدَلَّلَ عَلَى اسْتِمْرَارِ الْفِعْلِ: «..... أَوْلَادُنَا اجْتَهَدُوا فِي أَدَاءِ وَاجْبَانِهِمُ الْمَدْرَسِيَّةَ أَكْثَرًا!»
 ٦) لِبَتْ ٣ كَائِنٌ ٤ لِبَاعٌ ١ لِبَنَ

درس‌های ۱ تا ۶۰
صفحه‌های ۲ تا ۶۰

تاریخ (۳)

۶۱- یکی از گونه‌های منابع تاریخی در دوره معاصر انواع کتاب‌ها هستند؛ «ماثرالسلطانیه» و «یادداشت‌های علم» به ترتیب مربوط به کدام‌یک از انواع کتاب‌ها است؟

- (۲) خاطرات - تاریخی
(۴) تاریخی - خاطرات

- (۱) سفرنامه - خاطرات
(۳) سفرنامه - تاریخی

۶۲- در ارتباط با نشریات، کدام‌یک از گزاره‌های زیر صحیح نیست؟

- (۱) نشریه یکی از ابداعات تمدن جدید غربی است.
(۲) نشریه به عنوان رسانه گروهی در دوره قاجار به ایران راه یافت.
(۳) اولین روزنامه ایران را میرزا صالح شیرازی منتشر کرد.
(۴) مجله‌های تخصصی در موضوعات تاریخی در دوران جمهوری اسلامی، شروع به انتشار کردند.

۶۳- به ترتیب، شیوه‌های تولید در دوره قاجار در کدام گزینه آمده است و شالوده زندگی اجتماعی و اقتصادی در مراکز شهری دوره قاجار چه نهادی بود؟

- (۱) سهمبری دهقانی - خرده کالایی دولتی و خصوصی - شبانکارگی / بازار
(۲) سهمبری دهقانی - ایلیاتی - خرده کالایی دولتی و خصوصی / مسجد
(۳) خرده کالایی دولتی و خصوصی - شبانکارگی - ایلیاتی / مسجد
(۴) سهمبری دهقانی - ایلیاتی - شبانکارگی / بازار

۶۴- در اوایل دوره قاجار، به چه علت واردات کالاهای صنعتی اروپایی به ایران کاهش یافت؟

- (۱) جنگ‌های ناپلئون
(۲) کاهش معافیت‌های گمرکی

- (۳) درگیری حکومت به بحران‌های سیاسی داخلی
(۴) گسترش شیوه تولید شبانکارگی در داخل ایران

۶۵- کدام عامل در دوره قاجار، منجر به افزایش تولید و صادرات پنبه از ایران به روسیه شد؟

- (۱) بهبود روابط سیاسی بین دولت ایران و روسیه
(۲) حمایت بازرگانان ارمنی و ایرانی از کشت پنبه
(۴) آغاز جنگ جهانی اول

۶۶- کدام گزینه در ارتباط با صنعت فرش در دوره قاجار نادرست است؟

- (۱) تقاضای بازار جهانی و سرمایه‌گذاری خارجی موجب رشد صادرات فرش شد.
(۲) صادرات فرش به عنوان کالای جایگزین در این دوران رایج بود.

- (۳) در نیمة دوم عصر قاجار صنعت فرش‌بافی، همانند سایر صنایع دستی ایران، پیشرفت چشمگیری داشت.
(۴) تجار داخلی و سرمایه‌گذاران خارجی، در شهرهای تبریز و اراک کارگاه‌های فرش‌بافی دایر کرده بودند.

۶۷- کدام شخصیت فرهنگی عصر قاجار، با هدف سوادآموزی به فرزندان تمام قشرهای مختلف جامعه، مبادرت به تأسیس مراکز سوادآموزی کرد؟

- (۱) میرزا حسن رشیدی
(۲) حاج ملاهادی سبزواری
(۴) میرزا محمد جعفر خورموجی

۶۸- کتاب «اسرار الحكم» را چه کسی و در چه زمانی به درخواست ناصرالدین شاه نوشت؟

- (۱) ملا عبدالله زنجزی - روایت
(۲) ملا عبدالله زنجزی - حدیث
(۴) حاج ملاهادی سبزواری - فلسفه

۶۹- به ترتیب، چه عواملی در عصر قاجار، موجب تحول اساسی در نقاشی شد و کدام پادشاه قاجار، بر جسته‌ترین هنرمندان نقاش را در تهران گردآورد؟

- (۱) وحدت سیاسی و استقرار امنیت، حمایت پادشاهان و دربار و ارتباط با غرب - ناصرالدین شاه
(۲) بهبود اوضاع اقتصادی، ظهور نقاشان بزرگ و ترویج هنر مدرن اروپایی - فتحعلی شاه
(۳) وحدت سیاسی و استقرار امنیت، حمایت پادشاهان و دربار و ارتباط با غرب - فتحعلی شاه
(۴) بهبود اوضاع اقتصادی، ظهور نقاشان بزرگ و ترویج هنر مدرن اروپایی - ناصرالدین شاه

۷۰- به ترتیب، هنر تاثر به سبک اروپایی در دوره قاجار، به همت ... گسترش یافت و ... به دستور ناصرالدین شاه یک تالار نمایش در ایران ساخت.

- (۱) سیاحان و مستشرقان اروپایی - ابوالحسن غفاری
(۲) دانشجویان اعزامی به اروپا - میرزا علی‌اکبرخان مزین الدوله
(۴) سیاحان و مستشرقان اروپایی - میرزا علی‌اکبرخان مزین الدوله

درسنامه‌ای (۲)
قدون و مهارت‌های چهارگانه‌ای (۱)
صفحه‌های (۱۵۰)

جغرافیا (۳)

۷۱- کدام گزینه با جمله «برخی رویدادهای سیاسی یا تغییرات آب و هوایی ممکن است موجب انتقال شهر به مکانی دیگر شود» ارتباط بیشتری دارد؟

- (۱) چهار هزار سال قبل، نخستین روستاها و شهرهای پرجمعیت و همچنین تمدن‌های اولیه، در کنار رودهای دجله و فرات، نیل، کارون، سند و ... پدید آمدند.
- (۲) در کشور ایران، دسترسی به آب، قلعه‌های دفاعی، بازارهای محلی و قرار گرفتن در تقاطع راهها از مهم‌ترین عوامل شکل‌گیری روستاها و شهرها بوده است.
- (۳) نزدیک بودن شهر به روستاها پرجمعیت مجاور یا منابع معدنی در جذب نیروی کار و توسعه صنایع آن شهر تأثیر زیادی دارد.
- (۴) هسته اولیه شهر رشت، مکان بازار و تجارت محصولات کشاورزی و ابریشم نواحی پیرامون است.

۷۲- چه تعداد از گزاره‌های زیر در رابطه با تفاوت‌های شهر و روستا صحیح می‌باشد؟

الف) متدالوں ترین ملاک تشخیص شهر و روستا فعالیت‌های اقتصادی ساکنان آن‌هاست.

ب) در اغلب سکونتگاه‌های روستا، جمعیت فعال، در بخش کشاورزی و خدماتی و در شهرها در بخش صنعتی مشغول به کار هستند.

ج) جغرافی‌دانان با گردآوری نظریات مختلف توانسته‌اند تعریف مشخصی از شهر و روستا و ملاک‌های تشخیص آن‌ها ارائه کنند.

د) در شهرها به علت کثرت جمعیت، وابستگی اجتماعی بیشتری میان افراد دیده می‌شود.

ه) در شهرها فضاهای صنعتی به هم فشرده‌ترند و فعالیت‌های متنوع در فضاهای محدودتری متراکم شده‌اند.

- (۱) صفر
- (۲) یک
- (۳) سه
- (۴) دو

۷۳- کدام گزینه از عوامل مهاجرت به شهرها و کاهش روزتانشینی در کشورهای توسعه‌یافته نمی‌باشد؟

۱) توسعه صنایع کارخانه‌ای و همگام شدن جوامع با تحولات صنعتی

۲) گسترش شهرها و تبدیل روستاها به حومه‌های شهری

۳) اقبال به کار کردن در شهرها برای کسب درآمد بیشتر

۴) سرمایه‌گذاری و خرید زمین‌های کشاورزی در روستاها در جهت ایجاد کشت تجاری

۷۴- در فرایند تغییرات جمعیت شهری و روستایی در ایران، کدام مورد مهم‌ترین عامل تبدیل تهران به یک «مادرشهر ملی» بود؟

۱) رشد طبیعی جمعیت شهر تهران

۲) مهاجرت مردم از سراسر کشور به این شهر

۳) ادغام روستاها اطراف تهران در بافت شهر تهران

۷۵- کدام مورد از ویژگی‌های عمدۀ برنامۀ آمایش سرزمین محسوب نمی‌شود؟

۱) شناسایی قابلیت‌ها و ظرفیت‌های منطقه

۴) توجه به همبستگی تاریخی کشور

۳) پیشگیری از تمرکز و انبوهی جمعیت در مادرشهرها

۶- موارد کدام گزینه از علل «فقر شهری» نمی‌باشد؟

۱) بیکاری و درآمد کم

۳) حاشیه‌نشینی و درآمد کم

۲) مسکن نامناسب و بیکاری

۴) کجری‌های اجتماعی و حاشیه‌نشینی

۷۷- در برنامه‌ریزی شهری، برای توسعه خدمات عمومی، نسبت آن با ... سنجیده می‌شود و ... از اهداف آن نمی‌باشد.

۱) جمعیت ساکن در شهر - رفع نابرابری‌های فضایی

۲) وسعت شهر - هوشمندسازی قسمت‌های مختلف شهری

۳) جمعیت ساکن در شهر - توجه به هویت و فرهنگ شهر وندان در معماری شهری

۴) وسعت شهر - توزیع متوازن و عادلانه امکانات

۷۸- کدام عبارت بیان کننده یکی از کارکردهای عمدۀ و اساسی سامانه اطلاعات جغرافیایی نمی‌باشد؟

۱) پردازش حجم وسیعی از اطلاعات با سرعت و دقت زیاد

۴) تهیه داده‌های قابل اعتماد از پدیده‌های سطح زمین

۳) نمایش اشکال مختلف داده‌ها و اطلاعات جغرافیایی

۷۹- به ترتیب، پردازش و تحلیل داده‌ها توسط سامانه اطلاعات جغرافیایی به کدام مورد منجر می‌شود و مدل‌سازی در کدام مرحله آن قرار دارد؟

۱) تصمیم‌گیری - پردازش

۴) تصمیم‌گیری - خروجی

۳) ترسیم نتیجه تجزیه و تحلیل‌ها توسط چاپگر - خروجی

۸۰- «برای مکان‌یابی مراکز خدماتی در یک ناحیه روستا، به داده‌هایی از قبیل شبیه زمین‌ها، جمعیت روستا و تراکم آن در نقاط مختلف،

پوشش گیاهی، فاصله خانه‌ها و محدوده‌های کشاورزی نیاز داریم.» این گزاره با کدام‌یک از قابلیت‌های GIS ارتباط بیشتری دارد؟

۱) امکان طبقه‌بندی لایه‌های جدگانه و ترکیب آن‌ها بر اساس اهداف مطالعه

۲) توانایی مکان‌یابی

۳) قابلیت برقراری ارتباط منطقی و ریاضی بین اطلاعات

۴) امکان به روز کردن اطلاعات در همه بخش‌ها

فصل‌های سوم و چهارم
(درس‌های ۱۲ تا ۱۶)
صفحه‌های ۱۲۵ تا ۱۸۶

تا ریخ (۲)

۸۱- بهترین، کمال الدین بهزاد از نامورترین نقاشان کدام دوره بود و در عصر ایلخانان هنر نگارگری تلفیقی از کدام سنت‌های نقاشی بود؟

- (۱) ایلخانی - هندی و ایرانی
- (۲) ایلخانی - ایرانی و چینی
- (۳) تیموری - هندی و ایرانی
- (۴) تیموری - ایرانی و چینی

۸۲- در دوران پس از هجوم مغول به ایران، پیروان مذاهب و فرق اسلامی چه رویاهی را پیش گرفتند؟

- (۱) با اتحاد همگانی، برای مسلمان شدن مغولان تلاش کردند.

- (۲) همچنان به اختلاف و رقابت گذشته خود ادامه دادند.

- (۳) زیرنظر روحانیون مغولی، به فعالیت خود ادامه دادند.

- (۴) کوشش‌های علمی و فرهنگی را به صورت گسترده‌ای دنبال کردند.

۸۳- در مورد اولین اقدام شاه اسماعیل برای مقابله با دشمنان خارجی نمی‌توان گفت: ...

- (۱) بعد از فراهم آوردن وحدت سیاسی و جغرافیایی ایران به وقوع پیوست.

- (۲) متوجه ازبکان که مشغول قتل و غارت مردم خراسان بودند، شد.

- (۳) علت واقعی آن نگرانی و ترس شاه اسماعیل از حکومت قدرتمند همسایه بود.

- (۴) به دنبال آن پیروزی، بخش وسیعی از سرزمین‌های شرق تحت حاکمیت صفویان درآمد.

۸۴- کدام گزینه در رابطه با روابط ایران و اروپا در عصر صفوی، صحیح است؟

- (۱) اروپاییان در عصر صفوی قادر به تحمیل اهداف استعماری خود به این دولت نبودند.

- (۲) تهاجم گسترده ارتش عثمانی به خاک ایران، یکی از عوامل ضعف روابط خارجی صفویان بود.

- (۳) شاه اسماعیل به منظور بهره‌گیری از دانش نظامی و فنی اروپاییان، کوشید تا مناسبات دوستانه‌ای با آن‌ها برقرار کند.

- (۴) تجار اروپایی و کمپانی‌های مختلف اروپایی، مشتری اصلی ابریشم ایران بودند.

۸۵- کدامیک از گزینه‌های زیر، از مشهورترین آثار تاریخ‌نگاری دوره صفوی نمی‌باشد؟

- (۱) حبیب‌السیر تأثیف غیاث‌الدین خواندمیر

- (۲) احسن التواریخ تألیف حسن بیگ روملو

- (۳) روضة‌الصفا فی سیرة الإنبياء تأثیف میرخواند

۸۶- نماد معماري صفوی، کدامیک از آثار معماري زیر است؟

- (۱) میدان نقش جهان

- (۲) کاروانسرای شاه عباسی

- (۳) پل خواجه

۸۷- کدامیک از گزینه‌های زیر، از وظایف «واسال» در قرون وسطاً محسوب نمی‌شود؟

- (۱) حفاظت از کاخ ارباب

- (۲) پرداخت عوارض و مالیات

- (۳) یاری دادن به ارباب در هنگام جنگ

۸۸- چه عاملی موجب شد که امپراتوری روم شرقی، از پاپ علیه مسلمانان درخواست کمک نماید؟

- (۱) گستره طوایف مسلمان به اروپای غربی

- (۲) پیروزی سلجوقیان بر امپراتوری بیزانس در جنگ ملازگرد

- (۳) پیروزی مسلمانان بر مسیحیان اندلس

- (۴) رکود فعالیت‌های تجاری و کارگاهی روم شرقی

۸۹- تفکر اومانیستی مربوط به چه دوره‌ای است و ریشه در کدام فرهنگ داشت؟

- (۱) دوره وسطا - روم باستان

- (۲) دوره رنسانس - یونان باستان

- (۳) دوره رنسانس - روم باستان

۹۰- بهترین، کشفیات جغرافیایی در کدام حوزه، بیشترین تأثیر را بر جای گذاشت و کدام گروه از دیدگاه‌های مارتین لوثر حمایت کردند؟

- (۱) نظامی - امپراتور مقدس روم

- (۲) اقتصادی - شاهزادگان آلمانی

- (۳) اقتصادی - امپراتور مقدس روم

فصل چهارم
درس های ۹ تا ۱۱
صفحه های ۱۵۸ تا ۱۶۱

جغرافیا (۲)

۹۱- «بندر هنگ کنگ»، «اتحادیه اروپا»، «شهرستان نهبندان در استان خراسان جنوبی» و «یالات متحده آمریکا»،

به ترتیب مربوط به کدام یک از انواع نواحی سیاسی هستند؟

(۱) فرومی - فرامی - منطقه‌ای - ملی   (۲) آزاد تجاری - منطقه‌ای - فرومی - فرامی

(۳) خودمختار - فرامی - منطقه‌ای - ملی   (۴) ویژه - منطقه‌ای - فرومی - ملی

۹۲- کدام گزینه در قلمرو جغرافیای سیاسی قرار نمی‌گیرد؟

(۱) پس از فروپاشی اتحاد جماهیر شوروی، مناطقی از این کشور به استقلال رسیدند.

(۲) در نتیجه اقدامات دولت میانمار، صدها نفر از مردم ناحیه مسلمان‌نشین این کشور، به مرزهای بنگلادش مهاجرت کردند.

(۳) با وقوع جنگ سرده، اختلافات سیاسی و ایدئولوژیک بین دو بلوک غرب (آمریکا) و شرق (اتحاد جماهیر شوروی) در نظام دو قطبی جهان شکل گرفت.

(۴) شورای ترافیک استان خراسان رضوی با طراحی و اجرای محدوده طرح ترافیک زوج و فرد، سعی در حل مشکل ترافیک کرده است.

۹۳- «پس از خاتمه جنگ جهانی دوم و شکست حزب نازی، به مدت ۲۸ سال، شهر برلین به دو منطقه شرقی و غربی تقسیم گشت» عبارت کدام

گزینه با نوع مرز موجود در این منطقه هماهنگ نیست؟

(۱) غالباً وجود این گونه مرزها منجر به درگیری‌های مرزی و حمله‌های نظامی خواهد شد.

(۲) در تعیین این مرزها، شرایط گروههای دینی و زبانی در نظر گرفته نمی‌شود.

(۳) مرز بین مناطق مسلمان‌نشین و هندونشین هند و پاکستان نیز از این قبیل است.

(۴) موجب تشکیل دو حکومت مستقل با توجه به منافع کشورهای دیگر می‌شود.

۹۴- ارکان تشکیل دهنده کدام مورد در مقابل آن نادرست ذکر شده است؟

(۱) ناحیه سیاسی: سازه انسانی، نظام مدیریت، فضای جغرافیایی

(۲) سرزمین: تقسیمات کشوری، پایتخت، ملت

(۳) حکومت: اداره امور سرزمین، اداره ساختار سیاسی، روابط خارجی

(۴) کشور: جمعیت، نظام سیاسی، سرزمین

۹۵- خط مبنا ... حد جزر در دریاست و از خط مبنا به سمت دریا تا ۱۲ مایل دریابی، ... نامیده می‌شود که ...

(۱) بالاترین - آب‌های داخلی - کشور مجاور دریا مالک آن‌ها است.

(۲) بالاترین - دریای سرزمینی - کشتی رانی، فعالیت نظامی و ماهیگیری برای همه کشورها آزاد است، مشروط به اینکه محل دریانوردی بین‌المللی نباشد.

(۳) پایین‌ترین - دریای سرزمینی - سایر کشورها در آن منطقه، حق عبور و مرور بدون ضرر دارند.

(۴) پایین‌ترین - آب‌های داخلی - متعلق به کشور مجاور دریاست.

۹۶- در نظام سیاسی فدرال، هر ایالت ... مستقل دارد و در امور و برنامه‌ریزی توسعه اقتصادی و اجتماعی ...

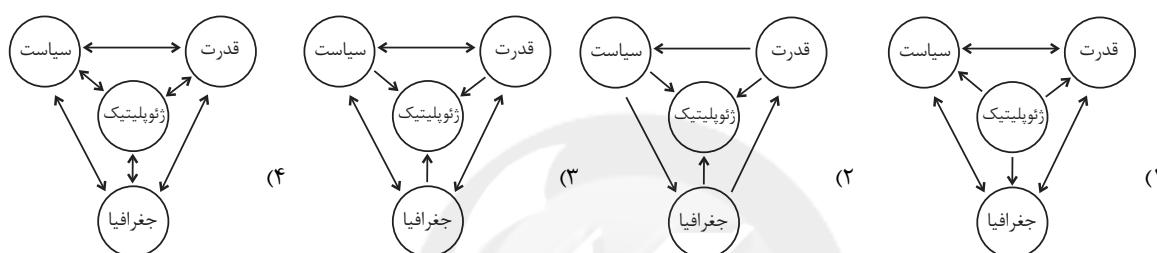
۱) واحد پول - از حکومت مرکزی تبعیت می‌کند.

۲) قوه قضائیه - به طور مستقل تصمیم‌گیری می‌کند.

۳) قوه قضائیه - از حکومت مرکزی تبعیت می‌کند.

۴) واحد پول - به طور مستقل تصمیم‌گیری می‌کند.

۹۷- در کدام نمودار روابط بین دوایر به درستی مشخص شده است؟

۹۸- به ترتیب، «آلفرد ماهان» و «راتزل» کدام نظریات را مطرح کردند؟

۱) قدرت دریایی - فضای حیاتی

۲) قدرت خشکی - قدرت هوایی

۳) قدرت خشکی - فضای حیاتی

۴) قدرت دریایی - قدرت هوایی

۹۹- در ارتباط با «نقش عوامل جغرافیایی در قدرت ملی»، کدام گزینه با سایرین در یک دسته‌بندی قرار نمی‌گیرد؟

۱) روسیه بزرگ‌ترین و پهناورترین کشور جهان محسوب می‌شود.

۲) برای فعالیت‌های اقتصادی در بیابان غربی مصر به سرمایه‌گذاری زیادی نیاز است.

۳) وجود قله اورست، نقش مثبتی را از نظر دفاعی برای کشور چین ایفا کرده است.

۴) انگلستان به علت دسترسی به آبهای آزاد توانسته است به یکی از قدرت‌های بزرگ دریایی تبدیل شود.

۱۰۰- بهترین شکل برای یک کشور کدام است و علت آن چیست؟

۱) فشرده - به هزینه و سرمایه‌گذاری زیاد برای فعالیت‌های اقتصادی نیاز ندارد.

۲) جمع‌وجور - در زمانی کوتاه می‌توان از مرکز سرزمین به تمام نقاط دسترسی پیدا کرد.

۳) طویل - برای ایجاد خطوط ارتباطی و توسعه حمل و نقل بسیار مناسب‌اند.

۴) محاطی - از قابلیت دفاعی بالایی برخوردارند.

دخیره دانشی، علوم اجتماعی،
نظم اجتماعی، کنش اجتماعی
صفحه‌های ۲۵ - ۴۲

جامعه‌شناسی (۳)

۱۰۱- کدام یک از گزینه‌های زیر در ارتباط با تعارضات بین دانش علمی و عمومی صحیح است ولی در مورد دانش عمومی صحیح نیست؟

۱) در شرایط تعارض، ارتباط دوسویه میان دانش حاصل از زندگی و دانش علمی قطع می‌شود. - گمان می‌کنیم این دانش اهمیت چندانی ندارد و اغلب متوجه آن نیستیم.

۲) جهان متعدد بر اساس هویت دینی خود، علم تجربی و عقلانی را نیز معتبر می‌داند و رسوخ این رویکرد میان دانش علمی و عمومی، چالش ایجاد می‌کند. - تلاش‌های علمی عالمان، قدرت دفاع از حقایق موجود را پیدا می‌آورد.

۳) این تعارض، پیامد سرایت رویکرد تجربی جهان متعدد به جوامع دیگری است که علاوه بر علم تجربی، علوم عقلانی و وحیانی را نیز معتبر می‌دانند. - انسان‌ها مجبورند به تنها‌ی و جداگانه، دانش لازم برای هر یک از کنش‌های خود را تولید کنند.

۴) در شرایط تعارض، دانش علمی، دغدغه و توان لازم برای حل مسائل و مشکلات دانش عمومی را از دست می‌دهد. - مانند هوا برای انسان است و انسان هنگامی متوجه آن می‌شود که تغییری در آن رخ دهد و تنفس را با مشکل مواجه نماید.

۱۰۲- عبارات زیر را بهتر ترتیب از حیث صحیح یا غلط بودن، مشخص نمایید.

- به ندرت ما از آگاهی و دانشی که درباره کنش‌های خود داریم و اهمیت و نقشی که این آگاهی در زندگی ما دارد، آگاهیم.

- دللتای بر روش تفہمی به عنوان روش ویژه علوم اجتماعی تأکید می‌کرد.

- دانش عمومی یکی از گسترده‌ترین بخش‌های ذخیره دانشی ما است.

- آن بخش از دانش علمی که با تأمل و اندیشه در دانش عمومی به دست می‌آید، ذخیره دانشی نامیده می‌شود.

۱) غ - ص - ص ۲) غ - غ - ص ۳) ص - غ - ص ۴) ص - غ - ص

۱۰۳- بهتر ترتیب عبارات کدام گزینه، جاهای خالی زیر را کامل می‌کند؟

- دانش علمی ... حقایق موجود در دانش عمومی نیست.

- علوم اجتماعی زمینه ... را فراهم می‌سازد و به افزایش همدلی و همراهی انسان‌ها کمک می‌کند.

- علوم اجتماعی، کنش‌های اجتماعی و پیامدهای آن، یعنی ... را مطالعه می‌کند.

۱) مدافعان - ظرفیت داوری - بخش خرد جامعه

۲) مدافعان - فهم متقابل انسان‌ها و جوامع - پدیده‌های اجتماعی

۳) منتقد - فهم متقابل انسان‌ها و جوامع - پدیده‌های اجتماعی

۴) منتقد - ظرفیت داوری - بخش خرد جامعه

۱۰۴- کدام یک از گزینه‌های زیر، دلیل «بیشتر به چشم آمدن بی‌نظمی از نظم است» و راه حل جامعه‌شناسان برای این موضوع چیست؟

۱) عادت - آشنایی‌زدایی ۲) عادت - آشنایی‌زدایی

۳) ذات انسان - آشنایی‌زدایی ۴) نیکو بودن نظم - آشنایی‌زدایی

۱۰۵- انسان در دیدگاه جامعه‌شناسی پوزیتیویستی، چه جایگاهی دارد و پندار جامعه‌شناسان پوزیتیویستی نسبت به جوامع انسانی به چه صورتی است؟

۱) صرفاً یک موجود طبیعی پیچیده‌تر از سایر موجودات نیست و با موجودات طبیعی، تفاوت‌های بنیادی دارد. - انسان‌ها می‌توانند جوامع و تاریخ‌های گوناگونی را پدید آورند و جوامع، دارای مسیر یکسانی نیستند.

۲) صرفاً یک موجود طبیعی پیچیده‌تر از سایر موجودات نیست و با موجودات طبیعی، تفاوت‌های بنیادی دارد. - همه جوامع، مسیر یکسانی به سوی پیشرفت طی می‌کنند و جوامع از ساده به جوامع پیچیده تبدیل می‌شوند.

۳) صرفاً یک موجود طبیعی پیچیده‌تر از سایر موجودات دانسته می‌شود. - انسان‌ها می‌توانند جوامع و تاریخ‌های گوناگونی را پدید آورند و جوامع، دارای مسیر یکسانی نیستند.

۴) صرفاً یک موجود طبیعی پیچیده‌تر از سایر موجودات دانسته می‌شود. - همه جوامع، مسیر یکسانی به سوی پیشرفت طی می‌کنند و جوامع از ساده به جوامع پیچیده تبدیل می‌شوند.

۱۰۶- علت عبارت زیر در کدام گزینه بیان شده است؟

«در طول قرن نوزدهم و اوایل قرن بیستم وجود خانواده‌های بزرگ قاعده‌ای کلی بود.»

۱) افزایش جمعیت از جمله تغییراتی است که یک نظام اجتماعی باید در محیط ایجاد کند و تداوم یابد.

۲) نظام اجتماعی، چگونگی رابطه و پیوند میان پدیده‌های اجتماعی مختلف است.

۳) نظام اجتماعی، همانند یک موجود زنده تلاش می‌کند با تغییر در خود و محیط، نیازهای خود را تأمین کند و خود را در بلندمدت حفظ نماید.

۴) نظام اجتماعی، دارای بخش‌های مختلفی است که از یکدیگر مستقل‌اند و هر بخش، تلاش می‌کند حیات خود را تأمین نماید.

۱۰۷- کدام گزینه در ارتباط با پیامدهای یکسان‌انگاری نظم طبیعت و جامعه، صحیح است؟

۱) جامعه، مستقل از انسان‌ها خواهد بود و تفاوت میان جوامع تنها تفاوت‌های کیفی است.

۲) انسان‌ها قادر خواهند بود با تغییرات بنیادین در قوانین جامعه، آن را دگرگون کنند.

۳) انسان‌ها می‌توانند جوامع و تاریخ‌های گوناگونی را پدید آورند.

۴) جامعه، واقعیتی بیرونی است که با قوانینی به استحکام قوانین طبیعت، اداره می‌شود.

۱۰۸- کدام یک از گزینه‌های زیر، هنر جامعه‌شناسان برای شناختن نظم را نشان نمی‌دهد؟

۱) برای مشاهده نظم، آن را در کنار بی‌نظمی می‌شناسند و نظم‌های شگفت‌انگیزی را کشف می‌کنند.

۲) از امور ناآشنا و نامأнос، آشنایی‌زایی می‌کنند؛ یعنی به موضوعات روزمره اطراف خود نگاه می‌کنند و در کنار بی‌نظمی، نظم را می‌شناسند.

۳) آن‌ها آشنایی‌زدایی می‌کنند به این معنا که نظمی را که به آن عادت کرده‌اند و نمی‌توانند مشاهده کنند، از منظر فرد غریبه مطالعه می‌کنند.

۴) آن‌ها از نگاهی دیگر به موضوعات زندگی روزمره نگاه می‌کنند و نظم‌های پنهان بسیاری را کشف می‌کنند.

۱۰۹- به ترتیب هریک از عبارات زیر، پیامد چیست؟

- رشد جمعیت کشور انگلستان در طول قرن نوزدهم

- شکل‌گیری توقعات و انتظارات از دیگران

- تصور جامعه همچون واقعیتی بیرونی

۱) تغییرات نظام اجتماعی در محیط - ساختار اجتماعی - تسلط انسان بر جامعه

۲) حفظ حیات نظام اجتماعی - ساختار اجتماعی - تطبیق جامعه با انسان و ویژگی‌های آن

۳) حفظ حیات نظام اجتماعی - نظم اجتماعی - یکسان‌انگاری طبیعت و جامعه

۴) تغییرات نظام اجتماعی در خود - نظم اجتماعی - واپسگاری جامعه به انسان

۱۱۰- در ارتباط با رویکرد جامعه‌شناسی پوزیتیویستی و پیامد آن برای انسان و جامعه کدام گزینه نادرست است؟

۱) انسان‌ها را به پیج و مهره‌های نظم اجتماعی تقلیل دادند که قادر نیستند در جامعه تغییری بنیادین ایجاد کنند.

۲) تفاوت میان جوامع مختلف را تنها تفاوتی کمی می‌دیدند و از نظر آنان، برخی جوامع از برخی دیگر پیچیده‌ترند، و همه جوامع مسیر یکسانی به سوی پیشرفت طی می‌کنند.

۳) جامعه‌شناسان فقط قادرند از دانش‌های ابزاری برای شناخت جامعه و پدیده‌های اجتماعی استفاده کنند، زیرا جامعه با قوانینی به استحکام قوانین طبیعت اداره می‌شود.

۴) از نظر آن‌ها انسان صرفاً یک موجود طبیعی پیچیده‌تر از سایر موجودات طبیعی است و جامعه، محصول طبیعی کنش انسانی است.

هویت ایرانی
(هویت فرهنگی ایران)،
هویت ایرانی
(ابعاد جمعیتی و اقتصادی)
صفحه‌های ۹۴ تا ۱۰۰

جامعه‌شناسی (۱)

۱۱۱- کدامیک از عبارات زیر، نادرست است؟

- ۱) کاهش جمعیت یک جهان اجتماعی به منزله محدود شدن گستره آن است.
- ۲) گسترش جهان اجتماعی از طریق گسترش فرهنگ و معانی آن صورت می‌گیرد.
- ۳) اولین شرط بقای هر جامعه، جمعیت آن است.
- ۴) ایران در سه برهمه زمانی، سیاست‌های کاهش جمعیت را اجرا کرد.

۱۱۲- کدام موارد به ترتیب جمله‌های زیر را کامل می‌کنند؟

- اعضای جهان اجتماعی، حامل و عامل فرهنگ و معانی آن هستند و هرچه حاملان و عاملان یک فرهنگ، و معانی آن بیشتر باشند ... و در موقعی که جهان اجتماعی با کاهش یا افزایش جمعیت مواجه می‌شود، نهاد ...، برای حل مشکل جمعیت، چاره‌اندیشی می‌کند و ...
- ۱) در بسط هویت جهان اجتماعی اثربار است. - اقتصاد- تدبیر و راه‌حل‌هایی را به اجرا در می‌آورد.
  - ۲) زمینه‌ساز بسط و تسلط جهان‌های اجتماعی دیگر می‌شود - سیاست - کاهش و افزایش جمعیت را مدیریت می‌کند.
  - ۳) در گسترش فرهنگ و معانی مؤثر است. - اقتصاد - سیاست کاهش جمعیت را به اجرا در می‌آورد.
  - ۴) آن فرهنگ، بسط بیشتری می‌یابد. - سیاست - سیاست‌های جمعیتی را اجرا می‌کند.
- ۱۱۳- «تأمل و بازبینی نظریه پردازان غربی در نظرات پیشین خود» و «عبور زبان فارسی از محدوده زبان سیاسی مشترک اقوام ایرانی» به ترتیب پیامد کدام موارد است؟

- ۱) گشايش افق‌های جديد توسط حیات معنوی اسلام - مطرح شدن به عنوان زبان فرهنگی دوم جهان اسلام
- ۲) ظاهر شدن اسلام به عنوان قطب فرهنگی جديد - نیاز مسلمانان به آموختن زبان فارسی برای استفاده از تولیدات علمی
- ۳) گشايش افق‌های جديد توسط حیات معنوی اسلام - مشارکت فعال ایرانیان در حیات فکری جهان اسلام
- ۴) ظاهر شدن اسلام به عنوان قطب فرهنگی جديد - تفسیر توحیدی از هویت ایرانی

۱۱۴- کدام مورد درباره هویت ایرانی قبل و بعد از ظهور اسلام، درست نیست؟

- ۱) قبل از ظهور اسلام هویت توحیدی، دینی و در مواردی آمیخته با اساطیر ایرانی
- ۲) پس از پذیرش اسلام تفسیری توحیدی ایرانیان از هویت خود
- ۳) هویت فرهنگی واحد اقوام ایرانی قبل از اسلام به دلیل هویت‌های اجتماعی یکسان و تأثیرپذیری از آموزه‌های زرتشت
- ۴) الحق ایران به جهان اسلام به دلیل پذیرش عقاید و ارزش‌های توحیدی اسلام

۱۱۵- هریک از عبارات زیر به ترتیب به کدام مورد اشاره دارد؟

«تقسیم هویت فرهنگی جوامع اسلامی به ترک، عرب و فارس»

«هویت فرهنگی جوامع اسلامی از دید مستشرقان غربی»

«شیوه برخورد جهان اسلام با مهاجمان در جنگ‌های صلیبی»

- ۱) ناسیونالیسم - سکولار و دنیوی - دفع

- ۲) سکولاریسم - اساطیری و دنیوی - هضم و جذب

- ۳) ناسیونالیسم - اساطیری - هضم و جذب

- ۴) سکولاریسم - توحیدی - دفع

۱۱۶- در دیدگاه مستشرقان، هویت فرهنگی جوامع اسلامی، ... است و به ابعاد تاریخی و جغرافیایی آن محدود ... و این هویت، ملت اسلامی را در قالب ... تقسیم کند.

(۱) دنیوی - می‌شود - ناسیونالیسم
 (۲) دنیوی - نمی‌شود - ناسیونالیسم

(۳) معنوی - می‌شود - امت
 (۴) معنوی - نمی‌شود - امت

۱۱۷- کدام موارد، به ترتیب، با عبارات زیر ارتباط دارد؟

- اولین شرط بقای هر جامعه

- موضع قرآن نسبت به سرمایه‌داری

- هرگونه اقدام به نابودی و حذف فیزیکی کل یا بخشی از جمعیت یک گروه بومی، قومی، مذهبی و ...

(۱) جمعیت - آیات قرآن به صراحت با اصالت بخشیدن به سرمایه و شیوه‌های سرمایه‌دارانه مخالف است. - نسل‌کشی

(۲) جمعیت - آیات قرآن به طور ضمنی با اصالت بخشیدن به سرمایه و شیوه‌های سرمایه‌دارانه مخالف است. - نسل‌کشی

(۳) فرهنگ - آیات قرآن به طور ضمنی با اصالت بخشیدن به سرمایه و شیوه‌های سرمایه‌دارانه مخالف است. - قوم‌کشی

(۴) فرهنگ - آیات قرآن به صراحت با اصالت بخشیدن به سرمایه و شیوه‌های سرمایه‌دارانه مخالف است. - قوم‌کشی

۱۱۸- پاسخ هر یک از عبارات زیر در رابطه با جهان اجتماعی به ترتیب در کدام گزینه به درستی بیان شده است؟

- هویت هر جهان اجتماعی بر اساس آن شکل می‌گیرد.

- گسترش جهان اجتماعی از این طریق صورت می‌گیرد.

- تأمین جمعیت مناسب برای جهان‌های اجتماعی، مسئله‌ای از این نوع است.

(۱) بر اساس هنجارها و رفتارهای آن - سیاست‌های جمعیتی - مسئله‌ای هویتی است.

(۲) بر اساس فرهنگ آن - سیاست‌های جمعیتی - مسئله‌ای فرهنگی است.

(۳) بر اساس فرهنگ آن - از طریق گسترش فرهنگ و معانی آن - مسئله‌ای هویتی است.

(۴) بر اساس هنجارها و رفتارهای آن - از طریق گسترش فرهنگ و معانی آن - مسئله‌ای فرهنگی است.

۱۱۹- در رابطه با علل درونی و بیرونی تحولات هویتی جهان اجتماعی کدام گزینه، نادرست است؟

(۱) اگر جهان اجتماعی در تعامل با جهان‌های دیگر، بر عقاید و ارزش‌های خود پافشاری نکند، گرفتار تزلزل فرهنگی می‌شود.

(۲) جهان اجتماعی‌ای که در مسیر تحولات هویتی، ارزش‌ها و عقاید جهان اجتماعی دیگر را قبول کند، به آن ملحق می‌شود.

(۳) کاستی و خلاً معنوی، متفکران اجتماعی را برای عبور از مرزهای هویت فرهنگی جهان اجتماعی، تشویق می‌کند.

(۴) علل درونی تحولات فرهنگی به کاستی‌ها و بن‌بستهای موجود در هویت فرهنگی جهان اجتماعی یا نوآوری‌های مثبت و منفی افراد و اعضای جهان اجتماعی بازمی‌گردد.

۱۲۰- از دیدگاه مستشرقان، هویت فرهنگی جوامع اسلامی چه ویژگی‌هایی داشته، به چه ابعادی محدود می‌شود و بر چه اساسی امت اسلامی را به اقوام مختلف تقسیم می‌کنند؟

(۱) توحیدی و اساطیری است - به ابعاد سیاسی و نظامی محدود می‌شود - بر اساس عنوانین قوم‌گرایانه و ناسیونالیستی

(۲) توحیدی و اساطیری است - به ابعاد تاریخی و جغرافیایی محدود می‌شود - بر اساس تحولات هویت فرهنگی

(۳) سکولار و دنیوی است - به ابعاد سیاسی و نظامی محدود می‌شود - بر اساس تحولات هویت فرهنگی

(۴) سکولار و دنیوی است - به ابعاد تاریخی و جغرافیایی محدود می‌شود - بر اساس عنوانین قوم‌گرایانه و ناسیونالیستی

هستی و چیستی
جهان ممکنات، جهان علی و معلولی
کلام تصویر از جهان؟
صفحه‌های (۵۰-۳۰)

فلسفه دوازدهم

۱۲۱- در قضیه «مثلث شکل سه ضلعی است» حمل ... داریم.

۱) ضروری و اولی ذاتی

۳) غیرضروری و اولی ذاتی

۱۲۲- برای ارائه برهان وجوب و امکان به کدام اصل نیازمندیم؟

۱) اصلت وجود

۳) مغایرت وجود با ماهیت

۱۲۳- چرا از نظر فلسفه مسلمان اصل علیت از تجربه بدست نمی‌آید و ما چگونه باید علت حوادث طبیعی را بیابیم؟

۱) زیرا این قاعده مبنای هر داده تجربی است - به کمک حس و تجربه

۲) زیرا این قاعده مبنای هر داده تجربی است - به کمک عقل و استدلال

۳) زیرا این قاعده مستلزم اجتماع نقیضین است - به کمک حس و تجربه

۴) زیرا این قاعده مستلزم اجتماع نقیضین است - به کمک عقل و استدلال

۱۲۴- دیدگاه فیلسوفان تجربه‌گرا درباره اصل سنتیت چیست؟

۱) اصل سنتیت یک اصل عقلي است و نمی‌توان آن را انکار کرد.

۲) ما تاکنون هیچ تناسبی میان علت و معلول تجربه نکرده‌ایم تا بتوانیم اصل سنتیت را اثبات کنیم.

۳) ما با حس و تجربه درمی‌یابیم که علتهای خاص، معلول‌های خاصی ایجاد می‌کنند و بر این اساس به اصل سنتیت پی‌می‌بریم.

۴) ما با تجربه درمی‌یابیم تاکنون هر علت خاصی، معلول خاصی داشته است اما تعمیم این اصل بر علتهای تجربه نشده مجاز نیست.

۱۲۵- موضوع اتفاق در اندیشه داروینیست‌ها ... است ولی موضوع اتفاق در نظریه بیگ بنگ ... می‌باشد.

۱) تکامل موجودات زنده - پیدایش جهان

۲) پیدایش جهان - تکامل موجودات زنده

۳) پیدایش جهان - پیدایش جهان

۱۲۶- در رابطه با مفهوم اتفاق کدام گزینه درست است؟

۱) ابن‌سینا به بررسی آن نپرداخته است.

۳) دقیقت در این مفاهیم وظیفه فلسفه است.

۲) مفهومی عامیانه است و در علوم کاربرد ندارد.

۴) این دسته از مفاهیم جنبه فلسفی ندارند.

۱۲۷- فرض کنید فردی هیچ گونه هدفی را در هستی نپذیرد؛ این فرد ...

۱) حداقل یک معنا از اتفاق را هم نپذیرفته است.

۲) نمی‌تواند بیش از یک معنا از معانی اتفاق را نپذیرد.

۳) لوازم علیت را نپذیرفته اما علت العلل را پذیرفته است.

۴) احتمالاً علة العلل را نپذیرفته اما معنایی از اتفاق را پذیرفته است.

۱۲۸- درباره علت ... می‌توان گفت ...

۱) تامه - یکی از عوامل پیدایش معلول است.

۲) ناقصه - علت وجود دهنده به معلول است.

۳) تامه - مجموع علل ناقصه است.

۱۲۹- ضربالمثل «گندم از گندم بروید جو ز جو» کدام معنای اتفاق را رد می‌کند؟

۱) این معنا که از هر علتهی هر معلولی پدید آید.

۲) این معنا که حرکات جهان به سمت غایت و هدف معینی به پیش نمی‌روند.

۳) این معنا که میان علت و معلول رابطه حتمیت وجود ندارد.

۴) این معنا که پیوستگی و ارتباط میان موجودات جهان وجود ندارد.

۱۳۰- فلاسفه‌ای که وجود علة العلل را انکار می‌کنند ...

۱) هیچ فرایندی را تکاملی نمی‌دانند.

۳) برای جهان هدف و غایتی قائل نیستند.

۲) پیوستگی اجزای جهان را نفی می‌کنند.

۴) همه معانی اتفاق را می‌پذیرند.

(اقسام استدلال و کاربردهای آن
متوجههای ۶۵ تا ۶۷)

منطق

۱۳۱- فردی با دیدن درخت گردو می‌گوید: «اگر درخت گردو به این بزرگی است، پس درخت خربزه چقدر بزرگ خواهد بودا» چگونه باید استدلال این فرد را نقد کرد؟

۱) با نشان دادن درخت خربزه به او

۲) با بیان وجود اختلاف گردو و خربزه

۳) با نشان دادن مغالطة او

۱۳۲- اگر منطق دانی در نقد استدلال استقرایی چنین بگوید که «من تاکنون استدلال‌های استقرایی زیادی را مطالعه کرده‌ام و هیچ کدام قانع کننده نبوده است؛ پس استدلال استقرایی قانع کننده نیست» از چه نوع استدلالی استفاده کرده است؟

۱) تمثیلی ۲) استقرایی ۳) استثنایی ۴) اقتضائی شرطی

۱۳۳- روزی حکیمی فردی را به نزدیکی پنجه برده و گفت: «چه می‌بینی؟» فرد گفت: «آدم‌هایی که عبور می‌کنند». سپس نزد آینه برده و گفت: «حال چه می‌بینی؟» گفت: «خودم را.» حکیم گفت: «این هر دو از جنس شیشه‌اند اما آینه لایه‌ای از نقره در کنار دارد که نمی‌گذارد دیگران را ببینی. ثروت نیز همین طور است و تو را خودبین می‌کند.» حکیم از چه استدلالی بهره برده است؟

۱) استقرایی ۲) برهانی ۳) قیاسی ۴) تمثیلی

۱۳۴- اگر کسی با بررسی کتاب‌هایی که امسال چاپ شده‌اند بدین نکته برسد که غالب این کتاب‌ها مطلب جالبی ندارند و سپس نتیجه بگیرد که کتاب‌هایی که سال بعد هم چاپ می‌شوند نیز همین حکم را دارند، دچار چه مغالطه‌ای شده است؟

۱) اشتراک لفظ ۲) تعمیم شتاب‌زده ۳) توسل به معنای ظاهری ۴) بار ارزشی کلمات در جمله

۱۳۵- در صورتی که فقط از بانک‌های دولتی نظرسنجی کنیم و بخواهیم نتایج آن را به همه بانک‌های کشور تسری دهیم، کدامیک از شرایط استقرایی را رعایت نکرده‌ایم؟

۱) نمونه‌ها تصادفی باشند.

۲) نمونه‌ها بیانگر همه طیف‌های مختلف باشند.

۳) تعداد نمونه‌ها نسبت به کل جامعه آماری نسبت مناسبی داشته باشند.

۴) این نظرسنجی استدلال استقرایی محسوب نمی‌شود.

۱۳۶- نوع کدام قیاس متفاوت است؟

۱) گیاهان نموکننده هستند، اما تنها برخی از گیاهان سبز رنگ هستند، پس بعضی نموکننده‌ها سبزرنگ هستند.

۲) این کتاب یا فلسفی است یا حقوقی، اما چون فلسفی نیست پس کتاب حقوقی است.

۳) اگر خودرو خراب شده باشد، استارت نمی‌خورد، چون خودرو خراب شده پس استارت هم نمی‌خورد.

۴) لباس بافته‌شده اگر نخی باشد، پشمی نیست، لباس بافته شده پشمی است، پس نخی نیست.

۱۳۷- کدام عبارت در مورد استدلال قیاسی نادرست است؟

۱) ممکن است یکی از مقدمات قیاس استثنایی در برگیرنده هیچ جزئی از نتیجه نباشد.

۲) استدلال قیاسی استنتاج جزئی از کلی است.

۳) در استدلال قیاسی از مقدمات کلی تر نسبت به نتیجه استفاده می‌شود.

۴) در قیاس استثنایی بخشی از نتیجه و در قیاس اقتضائی عین نتیجه یا نقیض آن در یکی از مقدمات آمده است.

۱۳۸- کدام مورد، استنتاج بهترین تبیین نیست؟

۱) امروز بليط سينماها نيم‌بهاست، چون مقابل درب سينما بيش از حد شلوغ است.

۲) عضلات دست راست مقتول دچار اسپاسم شدید شده است، پس احتمالاً با گلوله خودکشی کرده است.

۳) در هفته گذشته اين خيaban همواره شلوغ بوده، پس امروز هم شلوغ خواهد شد.

۴) موتور جلوی در پارکينگ نیست، حتماً آن را دزدیده‌اند.

۱۳۹- به ترتیب «علمان دینی، فروشنده‌گان و نامزدهای انتخاباتی» برای رسیدن به اهداف خود از چه استدلالی استفاده می‌کنند؟

۱) برهان - خطابه - جدل

۲) خطابه - تبلیغات - مناظره

۳) برهان - تبلیغات - جدل

۴) خطابه - برهان - جدل

۱۴۰- فنونی که در جدل به کار می‌روند عبارت‌اند از ... و ... که با هدف ... استفاده می‌شوند.

۱) غافلگیری - اعتراض گیری - شکست دادن طرف مقابل

۲) اعتراض گیری - بهانه گیری - غلبه بر دیگران

۳) غافلگیری - بهانه گیری - شکست دادن دیگران

زندگی پر اساس اندیشه
صفحه‌های ۳۲ تا ۳۸

فلسفه یازدهم

۱۴۱- سقراط رسالت خود را چه چیزی معرفی می‌کند؟

- (۱) آشکار کردن نادانی دیگران
- (۲) همنشینی با همه اقوال جامعه
- (۳) افزایش دانایی دیگران
- (۴) شناساندن دانای حقیقتی به افراد

۱۴۲- در نگاه سوفسقراطیان علم و واقعیت چه نسبتی دارند؟

- (۱) علم و دانش مانند دریچه‌ای برای کشف حقیقت و رسیدن به واقعیت هستند.
- (۲) دانش همان انکاس واقعیت‌های جهان پیرامونی است.
- (۳) آنچه به عنوان علم در ذهن حاضر است، ارتباطی با خارج ندارد.
- (۴) احیای علم سبب استواری فضیلت و رسیدن به واقعیت است.

۱۴۳- چگونه می‌توانیم از آرای فلسفی سقراط آگاهی بیابیم؟

- (۱) با بررسی زندگی وی
- (۲) با مطالعه آثار ارسسطو
- (۳) با مطالعه آثار سقراط
- (۴) با بررسی جربان محاکمه وی

۱۴۴- سقراط افترای دیرینه خود را چه معرفی می‌کند؟

- (۱) بی‌اعتقادی به خدا
- (۲) رفتار خلاف دین
- (۳) گمراه کردن جوانان
- (۴) ادعای دانایی

۱۴۵- پیام سروش معبد دلفی چه بود؟

- (۱) دانای حقیقی خداست.
- (۲) سقراط می‌دادند که نمی‌داند.
- (۳) داناترین مردم سقراط است.
- (۴) ارسسطو داناترین مردم است.

۱۴۶- از نظر سقراط دانش حقیقی چیست؟

- (۱) آنچه سقراط می‌داند.
- (۲) دانشی که نزد خداوند است.
- (۳) اینکه انسان بداند که نمی‌داند.
- (۴) اینکه انسان تمام علوم عصر خود را بشناسد.

۱۴۷- سقراط در صورت وقوع کدامیک از موارد زیر خود را مستحق محاکمه می‌دانست؟

- (۱) ترس از مرگ
- (۲) ترس از خطر
- (۳) عصيان از فرمان خداوند
- (۴) انکار خداوند

۱۴۸- در رابطه با «جهل مرکب» چه می‌توان گفت؟

- (۱) نتیجه آن جستوجوی دانش است.
- (۲) با علم به دانایی خود حاصل می‌شود.
- (۳) تنها یک نادانی را دربرمی‌گیرد.
- (۴) نهایتاً به پرسشگری منجر نمی‌شود.

۱۴۹- سقراط خود را ... نمی‌داند.

- (۱) خداپرست و دانا
- (۲) منکر خدا و نادان
- (۳) نادان و خداپرست
- (۴) دانا و منکر خدا

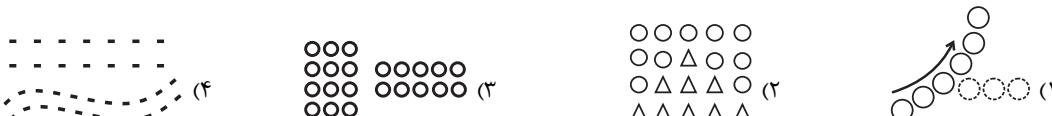
۱۵۰- سقراط در دفاعیه خود چگونه خدا را برای مردم اثبات می‌کند؟

- (۱) از پذیرش صفات فوق بشری به وجود خدا می‌رسد.
- (۲) از مشاهده نظم در جهان طبیعت به وجود خدا می‌رسد.
- (۳) از طریق برهان وجوب و امکان، وجود خدا را اثبات می‌کند.
- (۴) با پیش‌فرض گرفتن وجود خدا، صفات علم و قدرت و عدالت را برای خدا اثبات می‌کند.

حافظه و علل فراموشی
صفحه‌های ۸۸ تا ۱۱۱

روان‌شناسی

- ۱۵۱- یادداشت‌برداری و خلاصه‌نویسی جزء کدامیک از روش‌های بهبود عملکرد حافظه هستند؟
 ۱) مرور کارآمد
 ۲) کاهش اثر تداخل مطالب
 ۳) استفاده از سایر اندام‌های بدن
 ۴) روش پس‌خواه
- ۱۵۲- در کدامیک از انواع حافظه ظرفیت اندوزش، نامحدود است و اگر زمان زیادی از ذخیره اطلاعات در حافظه کوتاه‌مدت نگذشته باشد، چه عاملی بر فراموشی اطلاعات موجود در این حافظه مؤثر است؟
 ۱) حافظه کاری - تفاوت نوع اطلاعات با یکدیگر
 ۲) حافظه کوتاه‌مدت - تفاوت نوع اطلاعات با یکدیگر
 ۳) حافظه بلند‌مدت - تفاوت نوع اطلاعات با یکدیگر
- ۱۵۳- پاسخ به هر دو پرسش کدام گزینه، مستلزم به کار گرفتن حافظه رویدادی است؟
 الف) برای کاهش آلودگی شهر تهران چه باید کرد؟
 ب) روان‌شناسی علمی چیست؟
 پ) آیا فیلم «غلاف تمام فلزی» را دیده‌اید؟
 ت) حافظه رویدادی چگونه اطلاعاتی را دربرمی‌گیرد؟
 ث) خنده‌دارترین اتفاقی که برایتان افتاده چیست؟
 ۱) الف - ب
 ۲) ت - ث
 ۳) پ - الف
 ۴) پ - ث
- ۱۵۴- اگر در تألیف کتابی کمک آموزشی به عواملی همچون استفاده از رنگ دوم و مصور کردن برخی از صفحات توجه شود، به کدامیک از عوامل ایجاد تمکز تأکید شده است؟
 ۱) درگیری و انگیختگی ذهنی
 ۲) ثبات نسبی
 ۳) آماده‌سازی ادراکی
 ۴) تغییرات درونی محرک‌ها
- ۱۵۵- در آزمایشی مربوط به ردیابی علامت، از آزمودنی می‌خواهیم که فقط وجود محرک را در صورت ادراک، گزارش دهد. در مدت زمان معینی، ۳۰ بار او را با یک نقطه نورانی مواجه می‌کنیم. تعداد دفعاتی که او دیدن نقطه نورانی را اعلام می‌کند، ۳۴ بار است؛ آزمونگر می‌داند که آزمودنی در ۸ مورد هشدار کاذب داده است؛ در این صورت:
 ۱) تصمیم درست = ۲۲ و از دست دادن محرک هدف = ۸
 ۲) تصمیم درست = ۲۲ و از دست دادن محرک هدف = ۴
 ۳) تصمیم درست = ۲۶ و از دست دادن محرک هدف = ۴
 ۴) تصمیم درست = ۲۶ و از دست دادن محرک هدف = ۸
- ۱۵۶- در یک آزمایش، آزمایش‌شوندگان موظف بودند به صفحه سیاه کامپیوتر نگاه کنند و از بین نقطه‌های قرمزی که به نمایش درمی‌آیند، به نقطه نارنجی واکنش نشان دهند. بعد از ۳۰ دقیقه آزمایش‌شوندگان دیگر نتوانستند نقاط نارنجی را پیدا کنند؛ این آزمایش در ارتباط با کدامیک از کارکردهای توجه می‌باشد و اشتباه در آن به چه دلیل رخ می‌دهد؟
 ۱) ردیابی علامت - حواس پرتی
 ۲) ردیابی علامت - خستگی
 ۳) گوش به زنگی - خستگی
 ۴) گوش به زنگی - حواس پرتی
- ۱۵۷- دبیر روان‌شناسی به منظور کنترل اثر تداخل اطلاعات به داشت آموزان خود پیشنهاد می‌کند که از یادگیری با فاصله استفاده کنند و پس از استراحتی کوتاه مطالعه را ادامه دهند؛ توصیه او با توجه به کدامیک از موانع تمکز بیان شده است؟
 ۱) آشنایی با محرک
 ۲) تغییرات درونی محرک
 ۳) ثبات نسبی
 ۴) انگیختگی ذهنی
- ۱۵۸- کدامیک از گزاره‌های زیر، بیانگر خطای ادراکی «مولر - لایر» می‌باشد؟
 ۱) هر اندازه حجم یک شیء بیشتر باشد، انتظار داریم که آن شیء سنگین تر باشد.
 ۲) از بین دو خط عمودی و افقی هماندازه، خط عمودی بلندتر به نظر می‌آید.
 ۳) دو خط مایل با شیب معکوس در دو طرف دو پاره خط موازی مساوی، پاره خط بالای را بلندتر نشان می‌دهند.
 ۴) از میان دو خط هماندازه که یکی از آن‌ها به دو پیکان واگرای دیگری به دو پیکان همگرا منتهی می‌شود، خط اولی بلندتر ادراک می‌شود.
- ۱۵۹- کدامیک از شکل‌های زیر نشان دهنده اصل مشابهت در مکتب گشتمان است؟

- ۱۶۰- چهار نفر در خانه‌ای زندگی می‌کنند. بوی سوختنی از آشپزخانه بلند می‌شود. فرد «الف» و «ب» در مورد اینکه آیا سایرین هم این بو را شنیده‌اند یا نه از آن‌ها سؤال می‌پرسند که پاسخ مثبت است و فرد «ج» برای خاموش کردن گاز به آشپزخانه می‌رود. به ترتیب کدام افراد در مرحله احساس و کدام افراد در مرحله ادراک هستند؟

- ۱) فرد «الف» و «ب» - فرد «ج»
 ۲) هر چهار نفر - فرد «الف» و «ب»
 ۳) فرد «الف» و «ب» و «ج» - فرد «الف» و «ب»
 ۴) هر چهار نفر - فرد «ج»

پاسخ نامه

سایت کنکور

Konkur.in

(امیر هوشک فمسه)

۵- گزینه «۳»

$$n(S) = 6 \times 6 \times 6 = 6^3 = 216$$

برای آنکه مجموع اعداد روشده برابر ۱۰ باشد، داریم:

$$1+4+5=10 \Rightarrow 3!=6$$

$$\text{حالات} = 6$$

$$1+3+6=10 \Rightarrow 3!=6$$

$$\text{حالات} = 6$$

$$2+3+5=10 \Rightarrow 3!=6$$

$$\text{حالات} = 6$$

$$2+4+4=10 \Rightarrow 3$$

$$\text{حالات} = 3$$

$$2+2+6=10 \Rightarrow 3$$

$$\text{حالات} = 3$$

$$3+3+4=10 \Rightarrow 3$$

$$\text{حالات} = 3$$

$$n(A) = 3 \times 6 + 3 \times 3 = 27 \Rightarrow P(A) = \frac{27}{216} = \frac{1}{8}$$

(علیرضا پورقلی)

۶- گزینه «۴»

با توجه به سوال تکرار مجاز است. $n(S) = 4 \times 4 = 16$: کل اعداد دورقمی اعدادی بر ۶ بخش‌پذیرند که هم بر ۲ و هم بر ۳ بخش‌پذیرند.

عددی بر ۲ بخش‌پذیر است که زوج باشد. عددی بر ۳ بخش‌پذیر است که جمع ارقام آن بر ۳ بخش‌پذیر باشد.

$$A = \{12, 42, 24\} \Rightarrow P(A) = \frac{3}{16}$$

(محمد بهمنی)

۷- گزینه «۳»

- گام بحث و نتیجه‌گیری شامل مراحل تفسیر نتایج، نتیجه‌گیری، نقد و بررسی و ایده‌های جدید است.

- گردآوری، سازماندهی و پاکسازی جزء گام گردآوری و پاکسازی داده‌ها می‌باشند.

(امیر زراندوز)

۸- گزینه «۱»

$$\bar{x} = \frac{\text{مجموع داده‌ها}}{\text{تعداد داده‌ها}} = \frac{60}{4} = 15 \quad \text{داده‌ها: } 24, 14, 10, 12$$

$$\Rightarrow \sigma^2 = \frac{(24-15)^2 + (14-15)^2 + (10-15)^2 + (12-15)^2}{4}$$

$$= \frac{81+1+25+9}{4} = \frac{116}{4} = 29$$

حدار $\sigma = \sqrt{29}$ درست است.

(رهیم مشناق‌نظام)

۹- گزینه «۱»

ابتدا داده‌ها را به ترتیب از کوچک به بزرگ مرتب می‌کنیم:

$$16, 16, 16, 17, 17, 18, 18, 18, 19, 19, 20, 20$$

$$Q_1 = 16/5 = 3.2 \quad \text{میانه} = 18 \quad Q_3 = 19$$

$$\Rightarrow Q_1 = 16/5, Q_3 = 19 \Rightarrow Q_3 - Q_1 = 19 - 16/5 = 2/5$$

(فاطمه غویمیان)

۱۰- گزینه «۳»

در مرحله طرح و برنامه‌ریزی (گام دوم) علاوه بر توافق در مورد چگونگی اندازه‌گیری متغیرهای مورد نظر، درباره چگونگی نمونه‌گیری و همچنین شیوه تحلیل داده‌ها تصمیم‌گیری می‌شود. گزارش معیارها و ارائه نمودارها و دیگر نتایج آماری مربوط به مرحله تحلیل داده‌ها (گام چهارم) است.

ریاضی و آمار (۲)

(امیر هوشک فمسه)

۱- گزینه «۱»

اعداد را در دسته‌های مختلف، دسته‌بندی می‌کنیم. اعدادی که رقم یکان آن‌ها صفر و یا ۵ باشد.

$$\frac{4}{\bullet} \times \frac{3}{\bullet} \times \frac{1}{\bullet} = 12 : \text{رقم یکان صفر باشد}$$

$$\frac{3}{\bullet} \times \frac{3}{\bullet} \times \frac{1}{\bullet} = 9 : \text{رقم یکان ۵ باشد}$$

$$\text{طبق اصل جمع} \rightarrow 12+9=21$$

(فاطمه غویمیان)

۲- گزینه «۴»

$$\binom{n}{2} = \frac{n!}{(n-2)! \times 2!} = \frac{n(n-1)(n-2)!}{(n-2)! \times 2 \times 1} = \frac{n^2 - n}{2}$$

$$P(n-3, 2) = \frac{(n-3)!}{(n-5)!} = \frac{(n-3)(n-4)(n-5)!}{(n-5)!}$$

$$= (n-3)(n-4) = n^2 + 12 - 7n$$

$$\frac{n^2 - n}{2} = n^2 + 12 - 7n + 8 \Rightarrow n^2 - 13n + 40 = 0$$

$$\Delta = b^2 - 4ac = 169 - 160 = 9$$

$$\Rightarrow \begin{cases} n_1 = \frac{13 - \sqrt{9}}{2} = 5 \Rightarrow \binom{5}{5} = 1 \\ n_2 = \frac{13 + \sqrt{9}}{2} = 8 \Rightarrow \binom{8}{5} = \frac{8 \times 7 \times 6 \times 5!}{5! \times 3 \times 2 \times 1} = 56 \end{cases}$$

(علیرضا پورقلی)

۳- گزینه «۳»

باید سه عضو از پنج عضو مجموعه A انتخاب کنیم، بنابراین باید کل حالتهای ترکیب ۳ از ۵ را محاسبه کنیم. (ترتیب مهم نیست).

$$\binom{5}{3} = \frac{5!}{(5-3)! \times 3!} = \frac{5!}{2! \times 3!} = \frac{5 \times 4 \times 3!}{3! \times 2} = 10$$

(امیر هوشک فمسه)

۴- گزینه «۳»

وقتی چهارمین فرزند، دومین پسر است یعنی در ۳ فرزند قبلی یک پسر

$$\binom{3}{1} \text{ حالت امکان‌پذیر است. از طرفی فرزند پنجم هم وجود دارد که به}$$

پسر و هم دختر می‌تواند باشد، پس کلاً این پیشامد دارای $\binom{3}{1} \times 2$ عضو

$$3 \times 2 = 6$$

(کورش داروی)

«۲۰- گزینه»

$$2a - 2 = 3 \Rightarrow b = 2 + 3 \Rightarrow b = 5$$

$$2a - 3b = 3 \Rightarrow 2a - 3 \times 5 = 3 \Rightarrow 2a = 3 + 15 = 18$$

$$a = \frac{18}{2} = 9$$

$$\frac{a+1}{b} = \frac{9+1}{5} = \frac{10}{5} = 2$$

(موسسه عقeni)

«۱۸- گزینه»

چون تابع f ، یک تابع ثابت است، آن را به صورت $f(x) = k$ در نظر

$$f\left(\frac{x}{2} - 3\right) = \frac{1}{2}f(x) - 3$$

می‌گیریم:

$$\Rightarrow k = \frac{1}{2}k - 3 \Rightarrow 2k = k - 6 \Rightarrow k = -6$$

$$f(2) \times f(3) = (-6) \times (-6) = 36$$

(رهیم مشتاق نظم)

«۱۹- گزینه»

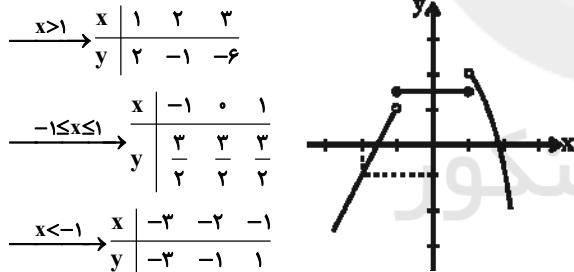
در تابع همانی همواره داریم: $x = g(x)$ ، بنابراین:

$$\begin{cases} p+1=2 \Rightarrow p=1 \\ m+p=6 \Rightarrow m+1=6 \Rightarrow m=5 \\ m-n=2 \Rightarrow 5-n=2 \Rightarrow n=3 \\ m+n+p=5+3+1=9 \end{cases}$$

(موسسه عقeni)

«۲۰- گزینه»

با استفاده از نقطه‌یابی نمودار را رسم می‌کنیم:

همان‌طور که از نمودار پیدا است برد تابع y است.تذکر: در ضایعه سوم نقطه $(-1, 1)$ و در ضایعه اول نقطه $(1, 1)$ توخالی هستند.

اقتصاد

(لیلا هایی زاده)

«۲۱- گزینه»

الف) اسناد اعتباری با توجه به زمان بازپرداختشان به سه گروه استناد اعتباری دیداری، استناد اعتباری کوتاه‌مدت و استناد اعتباری بلندمدت تقسیم‌بندی می‌شوند.

ب) شرط اصلی در انجام هر مبادله تهاتر، تمايل همزمان طرفین به مبادله است.

پ) اگر قیمت کالایی در ابتدای سال ۲۰۰ هزار ریال و در انتهای سال، قیمت آن ۵۰ هزار ریال افزایش یابد، طی این سال، ۲۵ درصد تورم در قیمت این کالا داشته‌ایم.

ریاضی و آمار (۲)

«۱۱- گزینه»

(محمد بهرامی)

تنها در گزینه «۲» استدلال قیاس استثنایی به درستی انجام گرفته است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: شاید علی در آزمون کتبی هم شرکت نکرده باشد.

گزینه «۳»: شاید سعید از من متنفر نباشد و پشت سر من حرف بدی زده باشد.

گزینه «۴»: a می‌تواند عددی منفی هم باشد و توان دوم آن مثبت باشد.

«۱۲- گزینه»

(کورش داروی)

تعداد لیوان‌های وارونه: $s = 1$ $s = 0$ وضعیت مطلوب

حرکت مجاز: در هر بار دقیقاً دو لیوان تغییر وضعیت می‌دهند.

چون s همیشه به اندازه عددی زوج تغییر می‌باید هرگز از ۱ به صفر

نمی‌تواند کاهش یابد، پس امکان پذیر نیست.

«۱۳- گزینه»

(محمد بهرامی)

$$\begin{cases} (3, 7) \\ (3, a+1) \end{cases} \Rightarrow a+1=7 \Rightarrow a=6$$

$$\begin{cases} (6, 7) \\ (6, a+b) \end{cases} \Rightarrow a+b=7 \xrightarrow{a=6} b=1$$

«۱۴- گزینه»

(رهیم مشتاق نظم)

$$B = \left\{ a^2 + 1, 5, -b^3 \right\} \text{ و } f(2) = 3 \text{ و } f(-1) = -3$$

بنابراین: $a^2 = 2$ و $b^3 = 3$ و $a^2 + 1 = 3$ و $-b^3 = -3$ پس:

$$a^2 + b^3 = 2 + 3 = 5$$

نتیجه:

«۱۵- گزینه»

(امیر زر اندوز)

$$f(x) = 2x^2 - 1$$

$$f(-2) = 2 \times (-2)^2 - 1 = 7$$

$$f(-1) = 2 \times (-1)^2 - 1 = 1$$

$$f(0) = 2 \times (0)^2 - 1 = -1$$

$$f(1) = 2 \times (1)^2 - 1 = 1$$

$$f\left(\frac{1}{2}\right) = 2 \times \left(\frac{1}{2}\right)^2 - 1 = -\frac{1}{2} \Rightarrow B = \left\{ -1, -\frac{1}{2}, 1, 7 \right\}$$

برد شامل دو عضو حسابی $\{1, 7\}$ است.

«۱۶- گزینه»

(محمد بهرامی)

$$\begin{cases} (3, 5) \\ (3, a^2 + 1) \end{cases} \Rightarrow a^2 + 1 = 5 \Rightarrow a = \pm 2$$

 $a = 2 \Rightarrow f = \{(3, 5), (2, 7), (2, 8)\}$ تابع نیست. $a = -2 \Rightarrow f = \{(3, 5), (2, 7), (-2, 8)\}$ تابع است.

$$\Rightarrow g(a) = g(-2) = 3 \times (-2) + 9 = 3$$

علوم و فنون ادبی (۳)

(اعظمه نوری نیا)

«گزینه ۱»

(الف) مجله بهار که نشریه‌ای ادبی محسوب می‌شد، در سال‌های مشروطه به وسیله میرزا یوسف خان اعتضادی آشتیانی منتشر شد.

(ج) تنها نمونه ادبیات نمایشی این دوره، سه نمایش‌نامه کوتاه، اثر میرزا آقا تبریزی است.

(ممدن اصغری)

«گزینه ۱»

نشر قائم مقام فرهادی «مزون، مسجع و به دور از تکلف و تصنّع» است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: این عبارت با استفاده زیاد از لغات عربی تا اندازه‌ای دارای تکلف و تصنّع است و از کتاب «مرزبان‌نامه» انتخاب شده است.

گزینه‌های «۳» و «۴»: ساده و عامیانه هستند و از آثار دهخدا انتخاب شده‌اند.

(فرهاد علی‌نژاد)

«گزینه ۲»

وزن بیت گزینه «۲»، «فاعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلن» است.
ابیات سایر گزینه‌ها بر وزن «مفعول فاعلات مفاعیل فاعلن» یا «مستفعلن مفاعل مستفعلن فعل» هستند.

(همید مرثی)

«گزینه ۳»

ز	ن	د	ش	و	ه	ک	ب	س	د	ش	و	ه	ک	ب	س	د	می	زد
مر	د	د	ل	ل	ل	ک	ج	دو	دو	ش	و	ه	ک	ب	س	د	ن	ن
-	-	-	U	U	-	ک	ج	دو	دو	ش	و	ه	ک	ب	س	د	U	U

(سید همال طباطبایی نژاد)

«گزینه ۳»

همزه‌های «این، آن، آتش‌ها، این» تلفظ می‌شوند.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: همزه‌های «اجازت و ای» حذف می‌شوند.

گزینه «۲»: همزه «از» حذف می‌شود.

گزینه «۴»: همزه‌های «از و آرید» حذف می‌شوند.

توجه: حذف و عدم حذف همزه در واژه «از» در گزینه «۴» تأثیری در وزن شعر ندارد.

(مهناز شریقی)

«گزینه ۳»

در مصراع اول گزینه «۳» در هجای آخر همزه «است» در تلفظ حرف «ر» ادغام می‌شود و به صورت «دی / گ / رست» خوانده می‌شود.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: در این گزینه در مصراع اول قبل از همزه، صوت قرار گرفته است که در این صورت حذف همزه صورت نمی‌گیرد. «نام او»

گزینه «۲»: در این گزینه نیز مانند گزینه قبل، همزه بعد از یک حرف صدادار (صوت) قرار گرفته است؛ لذا حذف همزه صورت نمی‌گیرد. «کشته او»، «جان ابد»، «چه آسان»

گزینه «۴»: در این گزینه نیز قبل از همزه، صوت بلند قرار گرفته است، پس حذف همزه صورت نمی‌گیرد. بازجو آن

$$= [(1500 \times 30) + (2000 \times 20)] - [(1000 \times 30) + (1000 \times 20)]$$

$$= 85000 - 50000 = 35,000$$

میزان افزایش تولید کل در سال ۹۶ ناشی از افزایش قیمت

$$= 80,000 - 35,000 = 45,000$$

«گزینه ۲۹»

$$= \text{كمبود تقاضا در قيمت} 10,000 \text{ ريال}$$

$$\text{ميزان تقاضا در قيمت} 10,000 \text{ ريال} - \text{ميزان عرضه در قيمت} 10,000 \text{ ريال} \Rightarrow$$

$$\text{كيلو} 30 - \text{كمبود تقاضا تعادلي} \Rightarrow \text{كمبود تقاضا تعادلي} = 15 \text{ كيلو}$$

$$\text{كمبود تقاضا تعادلي} - \text{كمبود تقاضا در قيمت} 10,000 \text{ ريال} \Rightarrow$$

$$\text{كيلو} 30 - 15 = 15$$

$$= \text{مازاد تقاضا در قيمت} 6,000 \text{ ريال (ب)}$$

$$\text{كمبود تقاضا در قيمت} 6,000 \text{ ريال} - \text{كمبود تقاضا در قيمت} 6,000 \text{ ريال} =$$

$$\text{كيلو} 20 - 10 = 10$$

$$= \text{كمبود تقاضا در قيمت} 9,000 \text{ ريال}$$

$$\text{كمبود تقاضا در قيمت} 9,000 \text{ ريال} - \text{كمبود تقاضا در قيمت} 9,000 \text{ ريال} =$$

$$\text{كيلو} 25 - 5 = 20$$

$$= \text{كمبود تقاضا در قيمت} 7,000 \text{ ريال} \text{ در سطح قيمت} 15 \text{ كيلو توليدكننده بيشترین ميزان دريافتی را دارد.}$$

$$\text{ريال} 7000 \times 15 = 105,000$$

(د) تنها در سطح قيمت تعادلي فاصله بين عرضه و تقاضا از بين می‌رود و رفتار تولیدکننده و مصرف‌کننده هماهنگ می‌شود و قيمت اگر بالاتر از قيمت تعادلي باشد باید کاهش يابد و اگر پايین تر باشد باید افزایش يابد.

(زهراء کلایان)

«گزینه ۲۰»

(الف) تأثیر بورس بر اقتصاد جامعه:

(۱) از طریق جذب و به کار انداختن سرمایه‌های راکد، حجم سرمایه‌گذاری را در جامعه افزایش می‌دهد.

(۲) بین عرضه‌کنندگان و تقاضاکنندگان سرمایه ارتباط برقرار و معاملات بازار سرمایه را تنظیم می‌کند.

(۳) با برسی و شفافسازی اطلاعات مالی شرکت‌ها، قيمت‌گذاری سهام و اوراق بهادار تا حدودی از نوسان شدید قيمت‌ها جلوگیری می‌کند.

(۴) با تشویق مردم به پس‌انداز و به کارگیری پس‌اندازها در فعالیت‌های مفید اقتصادی در کاهش نرخ تورم مؤثر است.

(۵) بورس و فعالیت‌های مربوط به آن، سرمایه‌های لازم اجرای پروژه‌های بزرگ دولتی و خصوصی را فراهم می‌آورد.

(ب) اولین کاری که برای سرمایه‌گذاری در بورس باید انجام داد، گرفتن شناسه معاملاتی با مراجعت به یکی از کارگزاری‌ها است.

(ج) بانک‌های مشترکی که با کشورها تأسیس می‌شوند (مثل بانک ایران و اروپا) بانک سرمایه‌گذاری به شمار می‌روند.

(د) معاملات سلف: بانک محصولات تولیدی آینده بنگاهها را پیش خرد می‌کند.

تعاله: طبق این قرارداد، کارفما تعهد می‌کند در برابر عمل مشخص کارگزار یا عامل، اجرت معینی به او پردازد.

خرید دین: طبق این قرارداد، بانک‌ها می‌توانند استناد و اوراق تجاری متعلق به واحدهای تولیدی، بازارگانی و خدماتی را تنزیل کنند.

(علیرضا بعفری)

«۴۲- گزینه»

ماه و شاه: اختلافی / افزایشی ندارد.

تشريح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: نام و نیام: افزایشی / ما و تا: اختلافی
 گزینه «۲»: درد و در: افزایشی / در و پر: اختلافی
 گزینه «۳»: تا و تار: افزایشی / تار و یار: اختلافی

(مهناز شریفی)

«۳۷- گزینه»

در بیت گزینه «۴» شاعر از اختیار زبانی حذف همزه در هر دو مصراع استفاده نموده است اما در این بیت اختیار زبانی از نوع «تغییر کمیت مصوت» وجود ندارد.

نکته: «تغییر کمیت مصوت» شامل دو اختیار بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه و کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند می‌شود.

تشريح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: در این بیت، شاعر در کلمه «در»، از اختیار زبانی «بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه» استفاده کرده است.

گزینه «۲»: هجای هشتم مصراع اول دارای اختیار زبانی «بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه» می‌باشد.

گزینه «۳»: در هجای دوم مصراع دوم اختیار زبانی «بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه» وجود دارد.

(محمدMohri رفیعی)

«۴۳- گزینه»

در گزینه «۲» برخلاف سه گزینه دیگر سمع مطرّف بین «بی‌سپاس با ناحق‌شناس» و «برگرد با درنوردد» وجود دارد.

تشريح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: در این گزینه بین کلمات «پنداشتی و برداشتی» سمع متوازن وجود دارد.

گزینه «۳»: در این گزینه بین کلمات «کفایت و درایت» سمع متوازن وجود دارد.

گزینه «۴»: در این گزینه بین کلمات «بروب و مکوب» سمع متوازن وجود دارد.

(علیرضا بعفری)

«۴۴- گزینه»

کمند استعاره از زلف یار است / سر - در: جناس

تشريح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: واج آرایی صامت «ش» / تشییه ندارد

گزینه «۳»: نه و این و است: تکرار / ترصیع ندارد (موازنه است)

گزینه «۴»: موازنه دارد / مجاز ندارد

(همید مهرثی)

«۴۵- گزینه»

بیت «ب»: تشییه: چون گلنار

بیت «ت»: موازنه دارد.

بیت «الف»: جناس: تیر (اول): ابرار جنگ، تیر (دوم): یکی از ماهها

بیت «ث»: اشتقاق: برگشایم - بگشایند

بیت «پ»: کنایه: آب از سرگذشتن «

(علیرضا بعفری)

«۴۶- گزینه»

قابل سمع‌های متوازن در سایر ابیات پدیدآورنده آرایه ترصیع است.

(اعظم نوری نیا)

«۴۷- گزینه»

بر: صحراء / بر: روی / بر و بحر - بر و تر

تشريح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: بر و سر: جناس ناهمسان

گزینه «۲»: کر و در: جناس ناهمسان

گزینه «۴»: بر و تر: جناس ناهمسان

(همید مهرثی)

«۴۸- گزینه»

الف: جناس: خال و خیال / پ: سو و عقل و جان تکرار شده‌اند. / ت: موازنه دارد. / ب: واج آرایی صامت «ت»

نکته: در واج آرایی شکل املایی واج‌ها اهمیتی ندارد.

(همید مهرثی)

«۴۹- گزینه»

سمع: شور - خون (سمع متوازن) / موازنه دارد.

تشريح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: فاقد جناس و تکرار

گزینه «۲»: فاقد استعاره / اشتقاق: دیدن - بینایی - دید - دیدار

گزینه «۳»: فاقد ترصیع / لعل مجاز از لب به علاقه شیاهت

(اعظم نوری نیا)

«۴۰- گزینه»

در گزینه «۲» فقط واج آرایی (در واج «د») دیده می‌شود.

تشريح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: واژه‌آرایی: تکرار «سلطان» / واج آرایی: واج «س»

گزینه «۳»: واژه‌آرایی: تکرار «مستی» و «نار» / واج آرایی: واج «آ»

گزینه «۴»: واژه‌آرایی: تکرار «دلبر» / واج آرایی: واج «د»

علوم و فنون ادبی (۱)

(مبید همایی)

۵۹- گزینه «۲»

در گزینه «۲»، «لا» حرف نفی جنس است. (ترجمه: آن شب فهمیدم که هیچ ستاره‌ای در آسمان نیست!)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «لا» نهی آمده است.

گزینه «۳»: «لا» عطف آمده است. («لا» عطف یکی از انواع «لا» است که دو کلمه یا عبارت را به هم معطوف می‌کند و معمولاً در میان دو قسمت شبيه به هم قرار می‌گیرد.)

گزینه «۴»: «لا» نفی آمده است.

(سید محمدعلی مرتضوی)

۶۰- گزینه «۲»

با قرار دادن «لیت» در جمله، فعل آن را می‌توان به صورت ماضی استمراری ترجمه کرد.

تاریخ (۳)

(آزاده میرزا لی)

۶۱- گزینه «۴»

«ماژالسلطانیه» اثر عبدالرزاق بیگ دنبی خوبی، جزء کتاب‌های تاریخی و «یادداشت‌های علم» اثر نخست وزیر و وزیر دربار محمدرضا شاه پهلوی، جزء کتاب‌های خاطرات است.

(میلاد هوشیار)

۶۲- گزینه «۴»

در دوران پهلوی و جمهوری اسلامی با وجود این که فعالیت‌های مطبوعاتی نوسان داشته است، در مجموع نشریات توسعه و تتنوع فراوانی یافتند و مجله‌های تخصصی در موضوعات تاریخی شروع به انتشار کردند.

(بهروز یهی)

۶۳- گزینه «۱»

در دوره قاجار سه شیوه تولید وجود داشت: ۱- شیوه تولید سهم بری دهقانی ۲- شیوه تولید خرد کالایی دولتی و خصوصی ۳- شیوه تولید شبانکارگی (شبانی) یا ایلیاتی

بازارها هسته اصلی نظام اقتصادی و اجتماعی شهرها بودند و شالوده زندگی اجتماعی و اقتصادی را در مراکز شهری تشکیل می‌دادند.

(میلاد هوشیار)

۶۴- گزینه «۱»

در اوایل دوره قاجار به علت جنگ‌های ناپلئون، کالاهای صنعتی اروپایی چندان به ایران وارد نمی‌شد، اما صنایع دستی ایران مانند منسوجات ابریشمی، شال، مخمی، زری‌باف، ظروف سفالی و لعابدار، منبت‌کاری، قلم‌کاری، خاتم‌کاری و انواع اسلحه گرم و سرده، با کیفیت خوب تولید می‌شدند و از لحاظ کیفیت و دوام در وضعیت مطلوبی بودند.

(سید علیرضا احمدی)

۶۵- گزینه «۳»

جنگ‌های استقلال آمریکا، موجب افزایش تولید و صادرات پنجه از ایران به روسيه شد.

(سید علیرضا احمدی)

۶۶- گزینه «۳»

به رغم رکودی که در صنایع دستی ایران به ویژه از نیمه دوم عصر قاجار به وجود آمد، تولید فرش و صادرات آن به کشورهای خارجی به ویژه اروپا و آمریکا، رشد چشمگیری پیدا کرد.

(مبید همایی)

۵۰- گزینه «۳»

آرایه اشتقاق در سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: شغل - اشغال

گزینه «۲»: فرح - فرخند

گزینه «۴»: گریه - گریان

عربی زبان قرآن (۳)

۵۱- گزینه «۳»

«لا يَحْرُثُك»: (لا از نوع نهی است) {نباید} تو را غمگین کنند، غمگین نکنند / «الذِّينَ»: کسانی که، آنان که / «يُسَارِعُونَ»: شتاب می‌کنند / «فِي الْكُفَّارِ»: در کفر

۵۲- گزینه «۴»

«لَيُؤْتَيْكُ»: کاش، ای کاش / «طَالِبَاتُنَا الْمَجَدَاتِ»: دانش آموزان کوشای ما / «يَبْصُرُنَّ»: ببینند، مشاهده کنند / «مَظَاهِرِ»: مظاهر، جلوه‌گاهها / «رَبَّهِنَّ»: پروردگارشان / «يُنَدِّرُكُنَّ»: بفهمند، متوجه شوند، دریابند / «أَسْرَارُ كُلِّ مَا فيهِ»: راه‌های تمام آنچه را که در آن است.

۵۳- گزینه «۴»

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «لا يَعْصَى الله: نافرمانی خداوند نشود» صحیح است؛ زیرا فعل، مجھول است.

گزینه «۲»: «إِرْدَادَتُ» فعلی لازم به معنای «زیاد شد، افزایش یافت» است.

گزینه «۳»: «الآخر» با توجه به فتحه بر روی (خ)، به معنای «دیگر» است.

(اسم تفضیل محسوب می‌شود).

۵۴- گزینه «۱»

عبارت « مجرای برای آب هر چند باریک یا پهنایر باشد » تعریفی از «قناة» (کanal) است، نه «منجخ» (معدن).

۵۵- گزینه «۲»

فاعل فعلی که در جای خالی قرار می‌گیرد به (المادة) برمی‌گردد؛ پس باید این فعل در صیغه مفرد مؤنث غایب باشد: (سَهْلَتْ)

گزینه «۱»: (آسان کردم)، گزینه «۳» (آسان کردیم) و گزینه «۴» (آسان کردن) نامناسب‌اند.

۵۶- گزینه «۲»

مفهوم عبارت گزینه «۲»: (نادانی بزرگ‌ترین بیماری برای انسان است!) برای عبارت صورت سوال (هیچ فقری شدیدتر از نادانی نیست!) مناسب‌تر است.

۵۷- گزینه «۴»

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «مَرْفُوعٌ بِالْأَلْفِ» نادرست است.

گزینه «۲»: «بِابٌ أَسْتَفْعَالٌ» نادرست است.

گزینه «۳»: «مَجْرِدٌ ثَلَاثَيٌّ» نادرست است.

۵۸- گزینه «۳»

«تَعْطَى» با توجه به حرکت گذاری اش و نیز سیاق جمله، فعلی مجھول محسوب می‌شود، بنابراین «الجوائز» نایب فاعل آن است.

(مهدعلی فطیبی بایکی)

«۷۴- گزینه ۲»

از موضوعاتی که در زمینه شهرنشینی در ایران رخداد، تبدیل تهران به مادرشهر ملی بود. با «مهاجرت گسترش مردم از سراسر کشور»، جمعیت این شهر به طور مدام به شدت افزایش یافت و رفتارهای، فاصله زیادی با سایر شهرها پیدا کرد.

(موسی عفتی)

«۷۵- گزینه ۴»

ویژگی‌های عمده برنامه آمایش سرزمین عبارتند از:
 ۱- توجه به ظرفیت‌ها و توانمندی‌های همه مناطق و استان‌های کشور ۲- توجه به همه باغ توسعه ۳- توجه به عدالت در توسعه ۴- توزیع متوازن جمعیت ۵- توجه به نیازهای حال و آینده ۶- توجه به حفظ محیط زیست

(آزاده میرزا لی)

«۷۶- گزینه ۴»

در آمد کم، بیکاری، مسکن نامناسب و حاشیه‌نشینی» به فقر شهری منجر می‌شود.

نکته: بین فقر و بزهکاری ارتباط زیادی وجود دارد. در نواحی حاشیه‌نشین و حومه‌های فقیرنشین شهرها، انحرافات و کجروی‌های اجتماعی، سرقت و خشونت، اعتیاد، طلاق و ... گسترش می‌یابد.

(محمدابراهیم مازنی)

«۷۷- گزینه ۳»

در برنامه‌ریزی شهری، تجهیزات و تسهیلات شهری و همچنین خدمات عمومی مورد مطالعه قرار می‌گیرد و نسبت آن‌ها با «تعداد جمعیت ساکن در شهر» سنجیده می‌شود تا نیازها مشخص و کمبودها برطرف گردد. در بیشتر شهرها، امکانات و خدمات شهری به طور عادلانه و متوازن توزیع نشده‌اند و بین مناطق بخوردار و مرتفه و مناطق محروم تفاوت‌های چشمگیری از نظر فضای جغرافیایی مشاهده می‌شود. برنامه‌ریزی و مدیریت شهری باید برای رفع این نابرابری‌ها چاره‌اندیشی و اقدام کند.

(موسی عفتی)

«۷۸- گزینه ۴»

سامانه اطلاعات جغرافیایی در واقع، سامانه‌ای رایانه‌ای برای جمع‌آوری، ذخیره، پردازش و تجزیه و تحلیل اطلاعات مکانی و جغرافیایی است که با سرعت و دقت زیاد حجم زیادی از اطلاعات را پردازش می‌کند و نمایش اشكال مختلف داده‌ها و اطلاعات جغرافیایی را فراهم می‌آورد.

(موسی عفتی)

«۷۹- گزینه ۱»

پردازش و تحلیل اطلاعات با سامانه اطلاعات جغرافیایی به تضمیم‌گیری می‌انجامد. در مرحله «پردازش» اطلاعات، با توجه به اهداف و نیاز کاربر پردازش و تجزیه و تحلیل فضایی و مدل‌سازی می‌شود.

(محمدابراهیم مازنی)

«۸۰- گزینه ۱»

در سامانه اطلاعات جغرافیایی، داده‌های مربوط به پدیده‌های دنیای واقعی را می‌توان بر اساس اهداف و نوع ویژگی‌های مورد نظر در قالب لایه‌هایی جداگانه طبقه‌بندی و ترکیب کرد. از جمع‌بندی و تلفیق لایه‌های مختلف، لایه جدیدی حاصل می‌شود که در پرگیرنده اطلاعات دقیق و مورد نیاز کاربران است. مانند فرض صورت سؤال که در آن به تلفیق و جمع‌بندی لایه‌های مختلف نیاز است.

(علی‌محمد کریمی)

«۶۷- گزینه ۱»

یکی از شخصیت‌های فرهنگی عصر قاجار میرزا حسن رشدیه بود که برای تأسیس مدرسه‌های جدید به ویژه در دوره ابتدایی در شهرهای مختلف ایران تلاش کرد. هدف رشدیه از برپایی مراکز آموزشی جدید، فراهم آوردن شرایط برای سوادآموزی به فرزندان تمام شرکهای مختلف جامعه بود.

(علی‌محمد کریمی)

«۶۸- گزینه ۴»

حاج ملاهادی سبزواری یکی از فیلسوفان نامدار دوره قاجار به شمار می‌رود. او کتاب «سرارالحكم» را به درخواست ناصرالدین شاه به فارسی نوشت.

(بیروز بیضی)

«۶۹- گزینه ۳»

نقاشی در عصر قاجاریه به دنبال وحدت سیاسی و استقرار امنیت و در سایه حمایت پادشاهان و دربار از یکسو و ارتباط با غرب از سوی دیگر دچار تحولی شاه، برجسته‌ترین هنرمندان نقاش را در تهران گردآورد و آنها را به کشیدن پرده‌های بزرگ برای نصب در کاخ‌ها تشویق کرد.

(بیروز بیضی)

«۷۰- گزینه ۴»

هنر تناثر به سبک اروپایی از دوره قاجار به همت دانشجویان اعزامی به اروپا، در ایران گسترش یافت. میرزا علی اکبر خان مزین‌الدوله (نقاش باشی)، به دستور ناصرالدین شاه یک تالار نمایش ساخت.

جغرافیا (۳)

(محمدعلی فطیبی بایکی)

«۷۱- گزینه ۳»

عبارت صورت سؤال و عبارت گزینه ۳» هر دو بیانگر «موقعیت» سکونتگاه می‌باشند. سایر گزینه‌ها مربوط به «مقبر» سکونتگاه‌اند.

(موسی عفتی)

«۷۲- گزینه ۲»

تشیوه سایر گزاره‌ها:

(الف) متدائل ترین ملاک تشخیص شهر و روستا «ملک جمعیتی» است.
 (ب) در اغلب سکونتگاه‌های روس‌تایی، درصد بیشتری از جمعیت فعال در بخش «کشاورزی» و در شهرها بیشتر مردم در بخش‌های «صنعتی» و «خدماتی» مشغول به کار هستند.
 (ج) تاکنون صاحب‌نظران درباره تعریف شهر و روستا و ملاک‌های تشخیص آن‌ها نظریات مختلفی داده‌اند اما هنوز تعریف مشخصی در این زمینه وجود ندارد.
 (د) در «روستاهای» چون جمعیت کمتر است، بیشتر افراد یکدیگر را می‌شناسند و روابط خویشاوندی، وابستگی اجتماعی و همکاری میان آن‌ها بیشتر است.

(محمدابراهیم مازنی)

«۷۳- گزینه ۲»

در سده نوزدهم و نیمة اول قرن بیستم در کشورهای توسعه‌یافته و صنعتی اروپا و آمریکای شمالی، به دنبال «توسعه صنایع کارخانه‌ای»، مهاجرت از روستاهای به شهرها رخداد. در این دوره، در برخی از کشورها مانند آلمان، روستاییان برای «دریافت دستمزد بیشتر» به طور نیمه وقت در شهرها کار می‌کردند. در برخی از روستاهای شهرنشینان به «سرمایه‌گذاری و خرید زمین‌های کشاورزی» به منظور ایجاد کشت تجاری اقدام کردند. هم‌اکنون، زمین‌های را برای مهاجرت به شهرها و کاهش جمعیت روستاشینین عوامل، زمینه را ایجاد کرده؛ اما گسترش شهرها و تبدیل روستاهای به حومه‌های شهری از عوامل مهاجرت از روستا به شهر نمی‌باشد.

جغرافیا (۲)

(آزاده میرزابی)

گزینه «۹۱»

بندر هنگ کنگ ← ناحیه سیاسی ویژه (خودختار)
اتحادیه اروپا ← ناحیه سیاسی فراملی (منطقه‌ای)
شهرستان نهبندان ← ناحیه سیاسی فرومی
ایالات متحده آمریکا ← ناحیه سیاسی ملی

(ممدوحی قطبی بایکی)

گزینه «۹۲»

جغرافیای سیاسی عبارت است از علم مطالعه کنش‌های متقابل جغرافیا و سیاست است و پیامدهای تأثیر این دو بر یکدیگر را تحلیل می‌کند. در گزینه «۳» اثری از جغرافیا و مکان به چشم نمی‌خورد و در حوزه مطالعات علوم سیاسی قرار دارد.

(محمد ابراهیم مازنی)

گزینه «۹۳»

مرزهای تحمیلی، مرزهایی هستند که در تعیین آن‌ها شرایط فرهنگی (مثل دین و زبان) در نظر گرفته شده است. در نتیجه، موجب می‌گردد افراد یک ملت یا قوم، در دو کشور همسایه و دو حکومت جداگانه قرار بگیرند. غالباً مرزهای تحمیلی (مانند مرز کره شمالی و جنوبی) به حمله‌های نظامی و درگیری‌های مرزی منجر می‌شود.
نکته: مرز بین هند و پاکستان با در نظر گرفتن مشترکات فرهنگی (جدا کردن مناطق مسلمان‌نشین از هندوشنی) تعیین شده است.

(محمد ابراهیم مازنی)

گزینه «۹۴»

مرز، تقسیمات کشوری و پایتخت» از عناصر یک سرزمین هستند. جمعیت (ملت)، نظام سیاسی (حکومت) و سرزمین، از عناصر و ارکان یک کشور هستند.

(بهروز بیهی)

گزینه «۹۵»

خط میانا «پایین‌ترین» حد جزر در دریاست و از خط میانا به سمت دریا تا ۱۲ مایل دریایی «دریای سرزمینی» نامیده می‌شود که آن هم متعلق به کشور مجاور دریاست اما سایر کشورها در آن منطقه حق عبور و مرور بدون ضرر دارند.

(ممدوحی قطبی بایکی)

گزینه «۹۶»

در نظام سیاسی فدرال، هر ایالت قوه مقننه و مجریه و قضائیه مستقل دارد و در امور و برنامه‌های توسعه اقتصادی و اجتماعی خود به طور مستقل تصمیم‌گیری و عمل می‌کند.
نکته: ایالت‌ها در دفاع، سیاست خارجی و واحد پول ملی از حکومت مرکزی تعیین می‌کنند.

(آزاده میرزابی)

گزینه «۹۷»

ژئوپلیتیک شاخه‌ای از دانش جغرافیای سیاسی است که با موضوع قدرت و ارتباط آن با جغرافیا و سیاست سر و کار دارد و روابط متقابل این سه عنصر را مطالعه می‌کند.

(محمد ابراهیم مازنی)

گزینه «۹۸»

نظریات «قدرت دریایی» و «فضای حیاتی» به ترتیب توسط «آلفرد ماهان» و «راتزل» ارائه شده است.

تاریخ (۲)

گزینه «۸۱»

(بهروز بیهی)
كمال الدین بهزاد، نامورترین نقاش دورهٔ تیموری بود.
در عصر ایلخانی هنر نگارگری تلفیقی از سنت‌های نقاشی ایرانی و چینی بود.

گزینه «۸۲»

(آزاده میرزابی)
در دوران پس از هجوم مغول به ایران، پیروان مذاهب و فرق اسلامی به خصوص اهل تسنن، شیعیان و صوفیان، اختلاف و رقابت گذشته خود را کنار گذاشتند و متعدد و یکدل برای مسلمان شدن مغول‌ها تلاش کردند.

گزینه «۸۳»

(مریم بوستان)
شاه اسماعیل طی لشکرکشی و جنگ‌های مختلف موجبات وحدت سیاسی و جغرافیایی ایران را فراهم آورد و سپس به مقابله با دشمنان خارجی شافت. ابتدا ازیکان را که به خراسان بورش آورده و مشغول قتل و غارت مردم آنجا بودند، شکست داد. به دنبال این پیروزی، بخش وسیعی از سرزمین‌های شرق ایران تا رود جیحون تحت حاکمیت صفویان درآمد.

گزینه «۸۴»

(میلار هوشیار)
اروپاییان در عصر صفوی قادر به تحمیل اهداف استعماری خود بر این دولت نبودند و صفویان با اقتدار از روابط با اروپا در جهت اهداف خود سود می‌بردند.

گزینه «۸۵»

(میلار هوشیار)
از مشهورترین آثار تاریخ‌نگاری دورهٔ صفویان می‌توان به کتاب حبیب‌السیر تألیف غیاث الدین خواند میر، احسن التواریخ تألیف حسن بیگ روملو و کتاب تاریخ عالم‌آرای عباسی تألیف اسکندریک منشی اشاره کرد.

گزینه «۸۶»

(میلار هوشیار)
میدان نقش جهان، یکی از زیباترین و مهم‌ترین مجموعه‌های تاریخی ایران و جهان، نماد معماري صفوی محسوب می‌شود.

گزینه «۸۷»

(علی محمد کریمی)
واسال به ارباب خود سوگند وفاداری یاد می‌کرد و موظف بود که هنگام جنگ او را یاری دهد، از کاخ و کوشک او حفاظت نماید و به او عوارض و مالیات پیرزاده.

گزینه «۸۸»

(علی محمد کریمی)
پیروزی سلجوقیان بر امپراتوری بیزانس در جنگ ملازگرد و پیشوایی آنان در آسیای صغیر، موجب شد که امپراتوری روم شرقی از پاپ علیه مسلمانان در خواست کمک نماید.

گزینه «۸۹»

(بهروز بیهی)
یکی از وجوده مهم تفکر رنسانس که ریشه در فرهنگ یونان باستان داشت، حرمت نهادن به اعتبار و ارزش انسان و تصدیق استعداد و توانایی‌های او بود، که از آن به عنوان اولمپیسیم یا انسان‌گرایی تعبیر می‌شود.

گزینه «۹۰»

(بهروز بیهی)
کشفیات جغرافیایی در حوزه اقتصادی بیشترین تأثیر را بر جای گذاشت.
از دیدگاه مارتن لوثر، آنچه مایه رستگاری انسان می‌شود ایمان است و نه انجام دادن کارهای نیک، و شاهزادگان آلمانی از لوتر حمایت کردند و به پاپ و امپراتور اعتراض کردند.

(آرزویت بیدقی)

۹۹- گزینه «۴»

اگر جامعه را همچون طبیعت تصور کیم، جامعه، واقعیتی بیرونی خواهد بود که با قوانینی به استحکام قوانین طبیعت اداره می‌شود.

(موسی عفتی)

۹۹- گزینه «۴»

گزینه «۴» مربوط به «موقعیت جغرافیایی کشور» و سه گزینه دیگر مربوط به «وسيع، شکل و ناهمواری‌های کشور» می‌باشد.

(آرزویت بیدقی)

۱۰۸- گزینه «۴»

جامعه‌شناسان از امور آشنا و مأتوس، آشنایی زدایی می‌کنند؛ یعنی به موضوعات آشنا و روزمره اطراف خود از دید یک فرد غریبه نگاه می‌کنند.

(موسی عفتی)

۱۰۰- گزینه «۲»

بهترین شکل برای یک کشور، شکل فشرده (جمع و جور) است که در آن پایخت در مرکز قرار گرفته است. در چنین وضعیتی، در کمترین زمان می‌توان از مرکز یک سرزمین به تمام نقاط آن دسترسی پیدا کرد. قابلیت دفاعی کشور در این شکل زیاد است.

(آرزویت بیدقی)

۱۰۹- گزینه «۳»

عبارت اول ← حفظ حیات نظام اجتماعی و تغییرات نظام اجتماعی در خود
عبارت دوم ← نظم اجتماعی
عبارت سوم ← یکسان‌انگاری طبیعت و جامعه

جامعه‌شناسی (۳)

(آرزویت بیدقی)

۱۱۰- گزینه «۴»

از نظر جامعه‌شناسان پوزیتیویست، جامعه صرفاً یک پدیده طبیعی پیچیده است.

جامعه‌شناسی (۱)

(اعظم ربیعی)

۱۱۱- گزینه «۴»

ایران در دو برهه زمانی، سیاست‌های کاهش جمعیت را اجرا کرد. یک بار پیش از انقلاب اسلامی که از سال ۱۳۴۵ که تا زمان پیروزی انقلاب به طول انجامید و طی آن میزان رشد سالانه جمعیت، از حدود ۳,۱ درصد به ۲,۷ در سال کاهش یافت.

(اعظم ربیعی)

۱۱۲- گزینه «۴»

راه گسترش هر فرهنگ، شناختن (اندیشیدن) پذیرفتن و عمل کردن به آن است. شناختن و عمل کردن صرفاً از عهده افراد و اعضای جهان اجتماعی برمی‌آید. اعضای جهان اجتماعی، حامل و عامل فرهنگ و معانی آن هستند. هرچه حاملان و عاملان یک فرهنگ، و معانی آن بیشتر باشند، آن فرهنگ، بسط بیشتری می‌یابد. در مواقعي که جهان اجتماعی با کاهش یا افزایش جمعیت مواجه می‌شود، نهاد سیاست که مسئولیت هماهنگی نهادها را بر عهده دارد، برای حل مشکل جمعیت چاره‌اندیشی می‌کند و با همراهی و همکاری مردم برای تأمین جمعیت، تدبیر و راه حل‌هایی را به اجرا در می‌آورد که سیاست‌های جمعیتی نامیده می‌شود. سیاست‌های جمعیتی می‌تواند در راستای افزایش یا کاهش جمعیت باشد.

(ارغوان عبدالملکی)

۱۱۳- گزینه «۳»

حيات معنوی اسلام، افق‌های جدیدی را به روی اندیشمندان جهان غرب گسترش دارد و نظریه پردازان غربی را که طی قرن بیستم، سکولاریسم و دنیوی شدن را سرنوشت مشترک و حتمی بشریت می‌دانستند، به تأمل و بازبینی نظریات پیشین خود فراخوانده است. زبان فارسی به دلیل مشارکت فعال ایرانیان در حیات فکری جهان اسلام، از محدوده زبان سیاسی مشترک اقوام ایرانی فراتر رفت و به عنوان زبان دوم جهان اسلام، مرزهای امپراتوری‌های گورکانی و عثمانی را در نور دید و در مناطق مختلف جهان اسلام از هندوستان و تبت، تا آسیای صغیر و شبه جزیره بالکان گسترش یافت.

(پارسا مبیبی)

۱۰۲- گزینه «۴»

تفسیر عکارمهای غلط:

- مکس و بیر، بر روش تفہمی به عنوان روش ویرثه علوم اجتماعی تاکید می‌کرد.
- آن بخش از ذخیره دانشی که با تأمل و اندیشه در دانش عمومی به دست می‌آید، دانش علمی، نامیده می‌شود.

(پارسا مبیبی)

۱۰۳- گزینه «۳»

- دانش علمی، مدافع حقایق موجود در شناخت عمومی است.
- علوم اجتماعی زمینه فهم متقابل انسان‌ها و جوامع را فراهم می‌سازد و به افزایش همدلی و همراهی انسان‌ها کمک می‌کند.
- علوم اجتماعی، کنش‌های اجتماعی و پیامدهای آن، یعنی پدیده‌های اجتماعی را مطالعه می‌کند.

(پارسا مبیبی)

۱۰۴- گزینه «۱»

عادت، سبب می‌شود که بی‌نظمی بیشتر از نظم به چشم بیاید.
جامعه‌شناسان برای شناختن نظم، از امور آشنا و مأتوس «آشنایی زدایی» می‌کنند؛ یعنی از دید یک غریبه به موضوعات آشنا و روزمره اطراف خود، نگاه می‌کنند و در کنار بی‌نظمی، نظم را می‌شناسند.

(پارسا مبیبی)

۱۰۵- گزینه «۴»

- انسان از دیدگاه جامعه‌شناسی پوزیتیویستی، صرفاً یک موجود طبیعی پیچیده‌تر از سایر موجودات طبیعی، دانسته می‌شود. در حالی که انسان با موجودات طبیعی تفاوت بنیادی دارد.
- جامعه‌شناسان پوزیتیویست معتقد بودند که همه جوامع، مسیر یکسانی به سوی پیشرفت طی می‌کنند و از جوامع ساده به جوامع پیچیده تبدیل می‌شوند.

(آرزویت بیدقی)

۱۰۶- گزینه «۳»

نظام اجتماعی تلاش می‌کند با تغییر در خود و محیط، نیازهایش را تأمین کند و خود را در بلندمدت حفظ نماید.

(هامد مغربی)

۱۲۰- گزینه «۴»

در دیدگاه مستشرقان، هویت فرهنگی جوامع اسلامی، توحیدی یا اساطیری نیست، بلکه سکولار و دنیوی است و به ابعاد تاریخی و جغرافیایی آن محدود می‌شود. این هویت در قالب عناوین قوم‌گرایانه و ناسیونالیستی، امت و ملت اسلامی را به اقوام مختلف نظری ترک، عرب و فارس تقسیم می‌کند.

فلسفه دوازدهم

(موسی‌آبری)

۱۲۱- گزینه «۴»

حمل مفهوم «سه ضلعی» بر «مثلث» حملی ضروری است و به دلیل نیاز ندارد؛ زیرا مفهوم سه ضلعی از مفهوم مثلث جدا نیست. از طرفی چون موضوع و محمول در این قضیه یکی هستند، «حمل اولی ذاتی» نیز می‌باشد.

(میر شمس‌آبادی‌حسینی)

۱۲۲- گزینه «۳»

برای اثبات برهان وحوب و امکان به اصل مغایرت وجود با ماهیت نیاز است.

(ستا فیروزه)

۱۲۳- گزینه «۱»

فلسفه مسلمان می‌گویند اصل علیت یک قاعده عقلی است و از تجربه به دست نمی‌آید زیرا هر داده تجربی خود مبتنی بر این قاعده است. بعد از درک اصل علیت، برای اینکه علت حوادث طبیعی را بدانیم، باید از حسن و تجربه خود استفاده کنیم.

(فاطمه (انشور صائبین))

۱۲۴- گزینه «۴»

فلیسوفان تجربه‌گرا معتقدند که اصل سنخیت یک اصل عقلی نیست؛ بلکه یک اصل تجربی است بدین معنا که ما بر اساس آنچه تاکنون مشاهده و تجربه کرده‌ایم در می‌باییم علت‌های خاص، معلول‌های خاصی دارند اما نمی‌توانیم این اصل را بر علت‌هایی که تجربه نکرده‌ایم تعیین دهیم.

(غرهار قاسمی‌نژاد)

۱۲۵- گزینه «۱»

داروینیست‌ها می‌گویند جاندارانی که تغییرات اندامی‌شان به صورت اتفاقی با محیط سازگار بوده به حیات خود ادامه داده‌اند و اگر تکاملی رخ داده اتفاقی بوده است. نظریه بیگ بنگ می‌گوید جهان کنونی ما با یک انفجار بزرگ آغاز شده است. (پیدایش جهان)

(موسی‌آبری)

۱۲۶- گزینه «۳»**تشریح سایر گزینه‌ها:**

گزینه «۱»: این سینتا به بررسی این مفهوم پرداخته است.
 گزینه «۲»: این مفهوم امروزه در علوم هم وارد شده است.
 گزینه «۴»: این مفهوم نیز جنبه فلسفی دارد.

(میر شمس‌آبادی‌حسینی)

۱۲۷- گزینه «۴»

کسی که هیچ‌گونه هدفی در هستی را نپذیرد، احتمالاً عله‌العال را نپذیرفته است. از طرفی، این فرد یکی از معانی اتفاق را پذیرفته است چرا که پذیرفته است غایتمندی‌ای در جهان نیست. اما دیگر گزینه‌ها لزوماً نمی‌توانند در خصوص این فرد درست باشند.

(ارغوان عبدالملکی)

۱۱۴- گزینه «۳»

هویت ایرانی قبل از ظهرور اسلام، هویتی توحیدی، دینی و در مواردی آمیخته با اساطیر بود. روایتی از این هویت را در شاهنامه فردوسی می‌توان دید. اقوام مختلف ایرانی با آن که هویت‌های اجتماعی متفاوتی داشتند، در عقاید و ارزش‌های آیین زرتشت که با آموزه‌های اساطیری درآمیخته بود، هویت فرهنگی واحدی پیدا کردند. ایرانیان پس از آشنازی با اسلام، عناصر مشرکانه و اساطیری هویت خود را کنار گذاشتند و به تفسیر توحیدی از هویت خوبیش دست یافتند. عقاید و ارزش‌های توحدی اسلام، ایران را به جهان اسلام ملحق ساخت و هویت ایرانی به صورت بخشی از هویت جهان اسلام درآمد.

(ارغوان عبدالملکی)

۱۱۵- گزینه «۱»

در دیدگاه مستشرقان، هویت فرهنگی جوامع اسلامی، توحیدی یا حتی اساطیری نیست، بلکه سکولار و دنیوی است و به ابعاد تاریخی و جغرافیایی آن محدود می‌شود. این هویت در قالب عناوین قوم‌گرایانه و ناسیونالیستی، امت و ملت اسلامی را به اقوام مختلف نظری ترک، عرب و فارس تقسیم می‌کند.

جهان اسلام طی سده‌های مختلف یا مانند آن‌چه در جنگ‌های صلیبی گذشت، به دفع مهاجمان پرداخت یا مانند آن‌چه در حمله مغول رخ داد. مهاجمان را درون خود جذب و هضم کرد.

(پارسا میبی)

۱۱۶- گزینه «۱»

در دیدگاه مستشرقان، هویت فرهنگی جوامع اسلامی، توحیدی یا حتی اساطیری نیست، بلکه سکولار و دنیوی است و به ابعاد تاریخی و جغرافیایی آن محدود می‌شود. این هویت در قالب عناوین قوم‌گرایانه و ناسیونالیستی، امت و ملت اسلامی را به اقوام مختلف نظری ترک، عرب و فارس تقسیم می‌کند.

(پارسا میبی)

۱۱۷- گزینه «۱»

اولین شرط بقای هر جامعه، جمعیت آن است.
 - آیات قرآن به صراحت با اصالت بخشیدن به سرمایه و شیوه‌های سرمایه‌دارانه مخالف است.

- هرگونه اقدام به نابودی و حذف فیزیکی کل یا بخشی از جمعیت یک گروه بومی، قومی، مذهبی و... را نسل‌کشی یا پاکسازی نسلی می‌گویند.

(هامد مغربی)

۱۱۸- گزینه «۳»

هویت هر جهان اجتماعی بر اساس فرهنگ (عقاید و ارزش‌های کلان) آن شکل می‌گیرد و به همین دلیل از آن به «هویت فرهنگی» تعبیر می‌شود. گسترش جهان اجتماعی از طریق گسترش فرهنگ و معانی آن صورت می‌گیرد. هر عاملی که در گسترش فرهنگ و معانی آن مؤثر باشد، در بسط هویت جهان اجتماعی اثرگذار است.

تأمین جمعیت مناسب برای جهان‌های اجتماعی، مستله‌ای هویتی است.

(هامد مغربی)

۱۱۹- گزینه «۱»

بررسی عبارت نادرست:
 اگر جهان اجتماعی در تعامل با جهان‌های دیگر، بر عقاید و ارزش‌های خود پافشاری نکند، داد و ستد فرهنگی به لایه‌های عمیق آن سروایت می‌کند و در صورتی که به مرور زمان، به عقاید و آرمان‌های خود پشت کند، دچار تحولات هویتی می‌شود.

(کتاب آبی)

۱۳۸- گزینه «۴»

در استنتاج بهترین تبیین، احتمالات مختلف را برسی می کنیم و با حذف تبیین های اشتباه به بهترین تبیین دست می باییم.

(فرهار قاسمی نژاد)

۱۳۹- گزینه «۴»

عالمان دینی برای رسیدن به درک حقیقت از برهان استفاده می کنند. فروشنده‌گان برای اقناع مخاطب از تبلیغات استفاده می کنند و نامزد های انتخاباتی برای شکست رقبای خود از جدل استفاده می کنند.

(فرهار قاسمی نژاد)

۱۴۰- گزینه «۴»

در جدل بهتر است مقدمات خود را به گونه‌ای مطرح کنیم که طرف مقابل نتواند نتیجه موردنظر ما را حدس بزند (غافلگیری). و بهتر است مرحله به مرحله از وی نسبت به پذیرش سخنانمان اعتراف بگیریم تا نتواند سخنان خود را تغییر دهد (اعتراف گیری). هدف از جدل شکست دادن یا غلبه بر طرف مقابل است.

(موسی اکبری)

۱۲۸- گزینه «۳»

تشریح سایر گزینهها:

گزینه «۱»: علت تامه، مجموع عوامل پیدایش معلوم است.

گزینه «۲»: علت ناقصه، علت وجود دهنده نیست.

گزینه «۴»: علت ناقصه، نیز با معلوم خود ساخته دارد.

(فرهار قاسمی نژاد)

۱۲۹- گزینه «۱»

ضرب المثل «گندم از گندم بروید جو ز جو» بیانگر اصل ساخته است. بنابراین پذیرش این اصل، این معنا از اتفاق را رد می کند که از هر علتی هر معلومی پیدید آید.

(موسی اکبری)

۱۳۰- گزینه «۳»

آن دسته از فیلسوفان که به عقل‌العل معتقد نیستند برای جهان هدفی پیدا نمی کنند و اتفاق به معنی سوم را می پذیرند.

منطق

(موسی اکبری)

۱۴۱- گزینه «۷»

سقراط: «من هم با تهییدستان و هم با توانگران همنشینم تا از من بپرسند و به سخنان من گوش فرا دهند ... این رسالتی است که خداوند با ندایهای غیبی و در رویها بر عهده من نهاده است.»

(ستا فیروزه)

۱۴۲- گزینه «۳»

سوسفطائیان معتقد بودند که جهان را نمی توان شناخت و علم و دانش ساخته و پرداخته ذهن ماست و تطبیقی با واقعیت‌ها ندارد.

(موسی اکبری)

۱۴۳- گزینه «۱»

از مطالعه و تأمل در زندگی سقراط می توانیم دفتر اندیشه‌های فلسفی وی را ورق بزیم.

(موسی اکبری)

۱۴۴- گزینه «۲»

سقراط افتخاری دیرینه خود را «رفتار کردن برخلاف دین» معرفی می کند.

(فاطمه دانشور صائبین)

۱۴۵- گزینه «۳»

سروش معبد دلفی در الهامی به دوست سقراط گفته بود که «داناترین مردم سقراط است.»

(فاطمه دانشور صائبین)

۱۴۶- گزینه «۴»

از نظر سقراط، دانای حقیقی فقط خداوند است.

(کتاب آبی)

۱۴۷- گزینه «۳»

سقراط گفت: «ای مردم! ... آیا پسندیده است که از ترس مرگ یا هر خطر دیگری از فرمان الهی سربتابم؟ بلی! اگر چنین گناهی از من سر زند، سزاوار است که دادگاهی تشکیل دهنده و بگویند سقراط به خدا اعتقاد ندارد.

(ستا فیروزه)

۱۳۱- گزینه «۲»

این استدلال تمثیلی است و برای نقد آن باید وجود اختلاف در این تشییه بیان شود.

(فاطمه دانشور صائبین)

۱۳۲- گزینه «۲»

چنانچه در استدلالی با مشاهده موارد جزئی حکم کلی به دست آید استدلال استقرایی است. در اینجا نیز این منطق دان با مشاهده نمونه‌های جزئی استدلال استقرایی، حکم کلی در مورد آن ارائه کرده است و برای نقد استدلال استقرایی از استدلال استقرایی استفاده کرده است.

(ستا فیروزه)

۱۳۳- گزینه «۴»

حکیم، نقره را به ثروت تشییه کرده و از مشابهت میان اینها نتیجه‌ای جزئی گرفته است.

(مهدی شمس‌آبادی هسینی)

۱۳۴- گزینه «۲»

رعایت نکردن شرایط استقرا، باعث ایجاد مغالطة تعمیم شتابزده می شود.

(فرهار قاسمی نژاد)

۱۳۵- گزینه «۲»

در این استقرا چون انواع بانک‌های خصوصی و دولتی مورد بررسی قرار نگرفته‌اند؛ بنابراین بیانگر طیف‌های مختلف جامعه نیست.

(کتاب آبی)

۱۳۶- گزینه «۱»

قیاس‌های سایر گزینه‌ها «استثنایی» است اما قیاس این گزینه از نوع اقتراضی است.

(فرهار قاسمی نژاد)

۱۳۷- گزینه «۴»

در قیاس استثنایی، عین نتیجه یا تدقیق آن در یکی از مقدمات آمده است و در قیاس اقتراضی اجزای نتیجه در میان مقدمات پخش شده است.

(فرهار علی نژاد)

۱۵۵- گزینه «۴»

آزمودنی ۳۴ بار دیدن محرک را اعلام کرده است؛ از این ۳۴ مرتبه، ۸ مرتبه هشدار کاذب بوده است، یعنی محرک وجود نداشته ولی آزمودنی ادراک آن را اعلام کرده است؛ پس تعداد تصمیم‌های درست آزمودنی برابر است با: $34 - 8 = 26$ در نتیجه ۴ مورد از محرک‌ها تشخیص داده نشده‌اند.

(زهرا بهمنی)

۱۵۶- گزینه «۳»

- به توانایی فرد برای یافتن محرک هدف در یک دوره زمانی طولانی، گوش‌بهزنگی می‌گویند.
- در کارکرد گوش‌بهزنگی بعد از مدت زمان طولانی، خستگی رخ می‌دهد.

(موسسه عقفتی)

۱۵۷- گزینه «۳»

وقتی موضوع مورد توجه همیشه به صورت یکنواخت (ثابت) ارائه شود، فرد به آن موضوع عادت می‌کند؛ در نتیجه ابعاد جدید آن را در نمی‌باشد.

(فرهار علی نژاد)

۱۵۸- گزینه «۴»

شكل رو به رو نشان‌دهنده این خطای ادراکی است:

(فرهار علی نژاد)

۱۵۹- گزینه «۲»

اصل مشابهت به بیان این نکته می‌پردازد که ما معمولاً تمایل داریم اشیا را بر اساس شباهت آن‌ها در یک مقوله طبقه‌بندی کنیم. در شکل گزینه «۲» مثلث‌ها با هم و دایره‌ها با هم ادراک می‌شوند.

(نسرین حق‌پرست)

۱۶۰- گزینه «۴»

هر چهار نفر بو را احساس می‌کنند، فرد «الف» و «ب» و «ج» به آن توجه می‌کنند و تنها فرد «ج» که در نتیجه تعبیر و تفسیر محرک درصد رفع آن برمی‌آید، مسئله را ادراک نموده است.

(کتاب آبی)

۱۴۸- گزینه «۴»

در این گونه از جهل انسان اموری را نمی‌داند و نسبت به نادانی خویش نیز نادان است و بنابراین نمی‌داند که نمی‌داند و در پی کسب دانایی و پرسشگری نیست.

(موسی آکبری)

۱۴۹- گزینه «۴»

سقراط خود را دانا معرفی نمی‌کند؛ اما وی به خدا معتقد بوده و آن را اثبات می‌کند.

(فاطمه دانشور مهانین)

۱۵۰- گزینه «۱»

سقراط در دفاع از خود در برابر اتهام به کفر، می‌گوید ممکن نیست کسی علم و قدرت و عدالت فوق‌بشری را بپذیرد ولی وجود خدا را منکر شود. سقراط در واقع خدا را از طریق صفات و آثارش برای مردم اثبات کرده است.

روان‌شناسی

(زهرا بهمنی)

۱۵۱- گزینه «۳»

یادداشت برداری، بر جسته کردن مفاهیم، خلاصه‌نویسی، رسم نمودار و حرکاتی از این قبیل، باعث بهبود عملکرد حافظه می‌شوند که مرتبط با روش استفاده از سایر اندام‌های بدن است.

(فرهار علی نژاد)

۱۵۲- گزینه «۲»

- ظرفیت حافظه‌های حسی و بلندمدت نامحدود است، اما گنجایش اندازش حافظه‌های کوتاه‌مدت و کاری محدود بوده و حافظه کوتاه‌مدت فقط گنجایش 7 ± 2 ماده اطلاعاتی را دارد.
- مهم‌ترین دلایل فراموشی اطلاعات در حافظه کوتاه‌مدت، محو شدن تدریجی اطلاعات، به دلیل گذشت زمان یا جایگزینی مواد اطلاعاتی با موارد جدید است.

(فرهار علی نژاد)

۱۵۳- گزینه «۴»

- پاسخ به سوالات «پ» و «ث» مستلزم به یاد آوردن تجربه مشخصی است که به خود فرد مربوط می‌شود و در یک زمان و مکان مشخصی اتفاق افتاده است؛ این گونه اطلاعات مربوط به حافظه رویدادی هستند.
- حافظه معنایی شامل دانش عمومی است که در سوالات «الف، ب و ت» به کار می‌آید.

(محمد ابراهیم مازنی)

۱۵۴- گزینه «۴»

وجود عناصر زیبا‌شناختی متن مانند تسع رنگی و تصویری، از جمله راهکارهای تغییر درونی محرک‌ها و به دنبال آن ایجاد تمرکز است.